Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (četvrto prošireno vijeće)

19. studenoga 2025.*

„Ekonomska i monetarna politika – Bonitetni nadzor nad kreditnim institucijama – Direktiva 2013/36/EU – Uredba (EU) br. 1024/2013 – Posebne zadaće nadzora povjerene ESB-u – Procjena stjecanja kvalificiranih udjela – Prigovor na stjecanje kvalificiranog udjela – Pravo na saslušanje – Pojam ‚kvalificirani udjel' – Dostojnost i stručno znanje predloženog stjecatelja – Prava zaštićena Poveljom – Proporcionalnost"

U predmetu T-366/23,

YH, koju zastupaju J. Lehnhardt, R. Hübner i A. Walter, odvjetnici,

tužitelj,

protiv

Europske središnje banke (ESB), koju zastupaju E. Yoo, R. Bax i V. Hümpfner, u svojstvu agenata,

tuženika,

OPĆI SUD (četvrto prošireno vijeće),

u sastavu, tijekom vijećanja: R. da Silva Passos, predsjednik, N. Półtorak, I. Reine, T. Pynnä (izvjestiteljica) i H. Cassagnabère, suci,

tajnik: A. Marghelis, administrator,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir pisana pitanja koja je Opći sud postavio tužiteljici i ESB-u te njihove odgovore podnesene tajništvu Općeg suda 6. prosinca 2024.,

nakon rasprave održane 16. siječnja 2025.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

1 Svojom tužbom podnesenom na temelju članka 263. UFEU-a tužiteljica, osoba YH, zahtijeva poništenje odluke Europske središnje banke (ESB) od 5. svibnja 2023. kojom se ona usprotivila njezinu stjecanju kvalificiranog udjela u društvu M. M. Warburg & Co (AG & Co.) KGaA (u daljnjem tekstu: ciljno društvo), društvu M. M. Warburg & CO Hypothekenbank AG (u daljnjem tekstu: ciljno društvo Hyp) i društvu Marcard, Stein & Co AG (u daljnjem tekstu: ciljno društvo MS) (u daljnjem tekstu: pobijana odluka).

Okolnosti spora

2 Ciljno društvo je takozvana „manje značajna" kreditna institucija koju izravno nadzire Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin, Savezni ured za nadzor financijskih usluga, Njemačka) i, neizravno, ESB.

3 Ciljno društvo pripada obitelji tužiteljičina supruga. On je 2013. želio organizirati prijenos svojeg udjela kapitala u ciljnom društvu na svoju djecu.

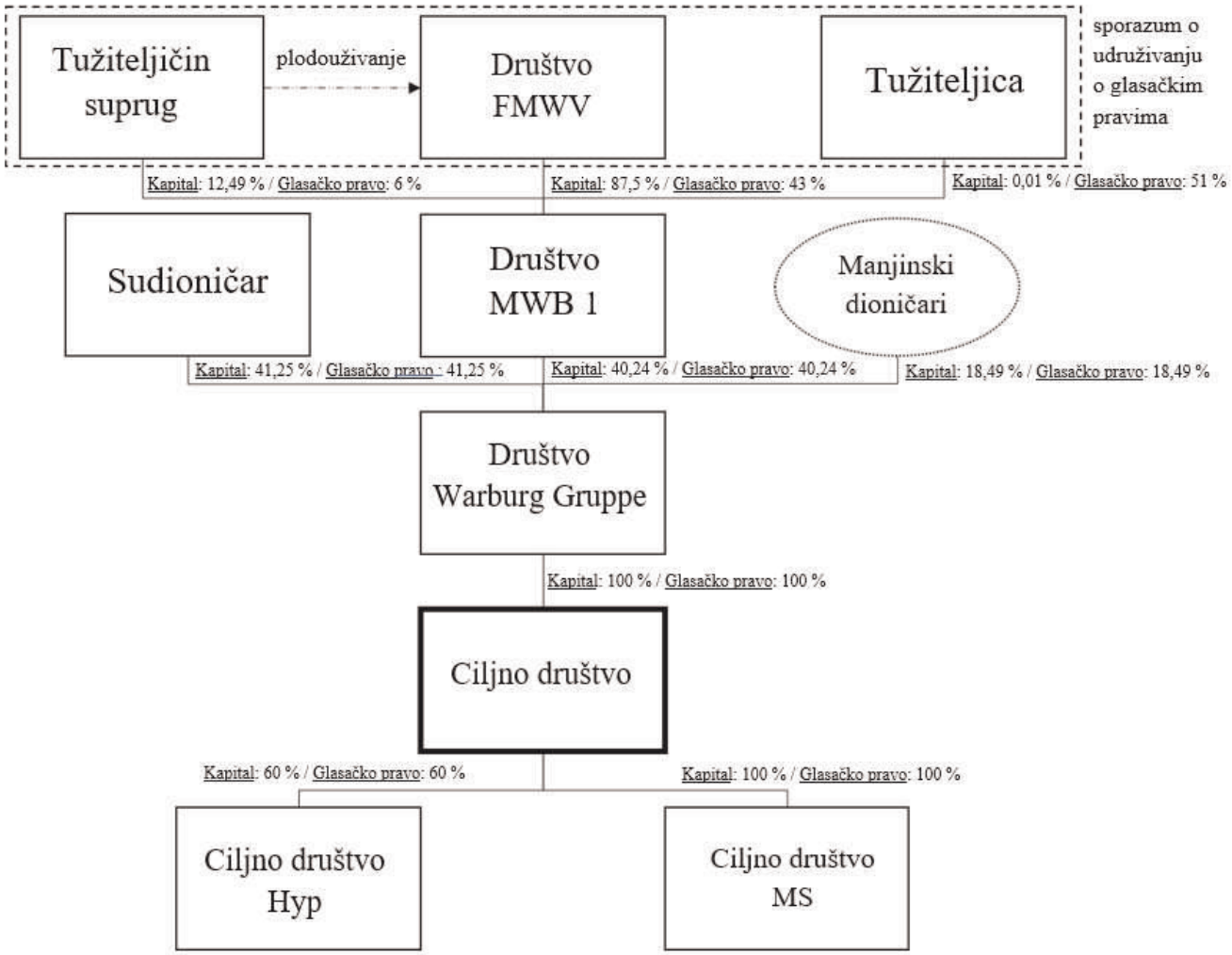
4 Tužiteljičin je suprug u tu svrhu najprije prenio 87,5 % kapitala društva 1, odnosno društva Max Warburg Beteiligungsgesellschaft mbH (u daljnjem tekstu: društvo MWB 1), društvu Familie Max Warburg Vermögensverwaltung KG (u daljnjem tekstu: društvo FMWV) u korist svoje djece. Zadržao je preostalih 12,5 % kapitala društva MWB 1 i posebno povlaštenu dionicu na temelju koje ima 51 % glasačkih prava u tom društvu. Društvo FMWV i tužiteljičin suprug obvezali su se da će svoja glasačka prava koristiti na jednak način (u daljnjem tekstu: sporazum o udruživanju), a potonji ima doživotno besplatno plodouživanje na udjelima koji su preneseni na društvo FMWV.

5 Društvo MWB 1 drži 40,24 % kapitala u financijskom holdingu nadzorne grupe M. M. Warburg & CO, odnosno društva MMWarburg & CO Gruppe GmbH (u daljnjem tekstu: društvo Warburg Gruppe). Društvo Warburg Gruppe također je u vlasništvu drugog većinskog dioničara, u visini od 41,25 %, te sedam manjinskih dioničara, uključujući članove obitelji tužiteljičina supruga.

6 Društvo Warburg Gruppe pak drži 100 % kapitala ciljnog društva, koje je u trenutku donošenja pobijane odluke sâmo držalo 100 % odnosno 60 % kapitala ciljnog društva MS i ciljnog društva Hyp, koji su također kreditne institucije. Ciljno društvo Hyp preneseno je 3. studenoga 2022. i taj je prijenos počeo proizvoditi učinke 1. lipnja 2023.

7 Preko društva Warburg Gruppe, društvo MWB 1 tako je imalo neizravni udio u ciljnom društvu, to jest ciljnom društvu Hyp i ciljnom društvu MS (u daljnjem tekstu zajedno: ciljna društva).

8 Tužiteljica je nakon toga trebala dobiti povlaštenu dionicu svojeg supruga i tako steći 0,01 % kapitala društva MWB-a 1 te 51 % glasačkih prava u njemu (u daljnjem tekstu: predloženo stjecanje). Također je trebala postati stranka sporazuma o udruživanju koji se odnosi na društvo MWB 1. Njezin je suprug pak trebao zadržati 12,49 % kapitala društva MWB 1 te 6 % glasačkih prava u tom društvu, dok je FMWV u njemu trebao zadržati 87,5 % kapitala te 43 % preostalih glasačkih prava. Struktura predloženog stjecanja prikazana je na sljedećoj shemi:

9 Provedba te druge faze odgođena je zbog istrage koju su njemačka tijela provela o takozvanim „com/ex” burzovnim transakcijama koje je ciljno društvo sklopilo između 2007. i 2011. dok je tužiteljičin suprug bio glavni direktor tog društva. Prilikom postupka ponovne procjene koji je BaFin proveo 2019. u kontekstu navoda da je potonji utajio porez zbog navedenih burzovnih transakcija „com/ex”, društvo MWB 1 dogovorilo se s BaFinom da će se njegova glasačka prava u društvu Warburg Gruppe ostvarivati posredstvom dvaju opunomoćenika, koji su na funkciji od veljače 2020.

10 Tužiteljica je 12. studenoga 2021. obavijestila BaFin o predloženom stjecanju u skladu s propisima koji se primjenjuju u području kontrole kvalificiranih udjela. BaFin je tu obavijest primio 16. studenoga 2021.

11 BaFin je 16. kolovoza 2022. potvrdio da je primio obavijest o predloženom stjecanju.

12 BaFin je 14. rujna 2022. zatražio dodatne informacije o predloženom stjecanju te je od tužiteljice zatražio da podnese dvije dodatne obavijesti za neizravno stjecanje udjela u ciljnom društvu MS i ciljnom društvu Hyp.

13 Tužiteljica je na te zahtjeve odgovorila 29. rujna i 14. listopada 2022. Također je 12. prosinca 2022. dostavila obavijest za ciljno društvo MS odnosno 19. siječnja 2023. za ciljno društvo Hyp.

14 BaFin je 27. siječnja 2023. poslao poruku elektroničke pošte tužiteljici u kojoj je od nje zatražio da mu dostavi određene dokumente te odgovore na dodatna pitanja kako bi mogao upotpuniti obavijest o predloženom stjecanju.

15 Tužiteljica je u poruci elektroničke pošte od 1. veljače 2023. odgovorila na zahtjeve koje je BaFin postavio u svojoj poruci elektroničke pošte od 27. siječnja 2023. te je dostavila zatražene dokumente prilažući ih svojoj poruci elektroničke pošte, pri čemu je pojasnila da se to slanje obavlja „prethodno, poslano porukom elektroničke pošte”. Također je dopisom odgovorila na navedene zahtjeve.

16 BaFin je 3. veljače 2023. primio tužiteljičin odgovor naveden u točki 15. ove presude.

17 BaFin je 21. veljače 2023. potvrdio da je primio informacije kojima se obavijest o predloženom stjecanju upotpunila 3. veljače 2023. Obavijestio je tužiteljicu da razdoblje procjene od 60 radnih dana teče od 8. veljače 2023. do 5. svibnja 2023.

18 Tužiteljica i njezini savjetnici sastali su se 3. travnja 2023. s predstavnicima ESB-a, među kojima i s predsjednikom nadzornog odbora, kako bi iznijeli poteškoće nastale predloženim stjecanjem.

19 BaFin je 4. travnja 2023. predložio ESB-u da se ne protivi predloženom stjecanju.

20 Tužiteljica je 5. travnja 2023. dopisom predložila da se koristi glasačkim pravima koja je društvo MWB 1 imalo u društvu Warburg Gruppe s jednim od dvaju opunomoćenika tijekom jedne godine kako bi odgovorila na zabrinutost koju je ESB izrazio na sastanku održanom 3. travnja 2023. Predsjednik ESB-ova nadzornog odbora odgovorom na taj dopis 12. travnja 2023. obavijestio je tužiteljicu da će uskoro primiti nacrt odluke o protivljenju predloženom stjecanju.

21 ESB je 12. travnja 2023. tužiteljici dostavio nacrt odluke kojom se protivi predloženom stjecanju jer ne ispunjava zakonske zahtjeve za stjecanje kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji. Tužiteljica je podnijela zahtjeve za uvid u spis i produljenje roka za podnošenje očitovanja. ESB je 14. travnja 2023. prihvatio te zahtjeve.

22 Tužiteljica je 21. travnja 2023. podnijela pisana očitovanja o tom nacrtu odluke.

23 ESB je porukom elektroničke pošte od 5. svibnja 2023. tužiteljici dostavio pobijanu odluku, potvrđujući meritum nacrta te odluke navedene u točki 21. ove presude. Nakon što je zaključio da je ona posredstvom društva MWB-a 1 stekla kvalificirani udio u ciljnom društvu u visini od 100 % glasačkih prava i 100 % kapitala, ESB je naveo razloge zbog kojih je smatrao da tužiteljica ne ispunjava zakonske kriterije za stjecanje takvog kvalificiranog udjela. Kao prvo, ESB je smatrao da tužiteljica ne ispunjava zahtjev dostojnosti smatrajući, s jedne strane, da je bila pod utjecajem svojeg supruga, za koji institucija smatra da nije dostojan i, s druge strane, da nema odgovarajuće stručne sposobnosti. Kao drugo, ESB je istaknuo da financijsko stanje tužiteljice nije dovoljno da bi se osigurao kapital potreban za ciljno društvo. Kao treće, ESB je osobito utvrdio da predloženo stjecanje ne omogućuje učinkovit bonitetni nadzor ciljnog društva.

24 Nakon što je ESB uputio nekoliko podsjetnika 5. svibnja 2023. tužiteljičinu savjetniku kako bi potvrdio pravilan primitak pobijane odluke, potonji je 8. svibnja 2023. odgovorio ESB-u osporavajući valjanost dostavljene obavijesti.

25 Porukom elektroničke pošte od 12. svibnja 2023. tužiteljica je ponovno osporavala valjanost dostave pobijane odluke te je zatražila da joj se dostavi zasebna napomena o procjeni o očitovanjima o nacrtu odluke (u daljnjem tekstu: zasebna napomena o procjeni) navedena u pobijanoj odluci.

26 ESB je 15. svibnja 2023. tužiteljici dostavio zasebnu napomenu o procjeni.

Zahtjevi stranaka

27 Tužiteljica od Općeg suda zahtijeva da:

– poništi pobijanu odluku;

– naloži ESB-u snošenje troškova.

28 ESB od Općeg suda zahtijeva da:

– odbije tužbu kao neosnovanu;

– tužiteljici naloži snošenje troškova.

O pravu

29 Tužiteljica ističe sedam tužbenih razloga od kojih se prvi temelji na povredi pravila postupka za ocjenu postojanja kvalificiranog udjela, drugi na povredi prava na saslušanje i obveze obrazlaganja, treći na neispitivanju relevantnih činjenica i povredi obveze donošenja odluke isključivo na temelju dovoljno čvrste činjenične osnove, četvrti na ESB-ovu pogrešnom tumačenju i primjeni pojma „kvalificirani udio”, peti na ESB-ovu pogrešnom tumačenju i primjeni kriterija procjene predloženog stjecatelja, šesti na povredi Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) i sedmi na povredi načela proporcionalnosti.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi pravila postupka procjene kvalificiranih udjela

30 Tužiteljica je prvi tužbeni razlog podijelila na tri dijela, od kojih se prvi temelji na nepostojanju potvrde primitka obavijesti o predloženom stjecanju, drugi na nedostavljanju pobijane odluke i treći na isteku razdoblja za procjenu.

Prvi dio, koji se temelji na nepostojanju potvrde o primitku obavijesti o predloženom stjecanju

31 Tužiteljica tvrdi da na temelju članka 22. stavka 2. prvog podstavka Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL 2013., L 176, str. 338.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 14., str. 105. i ispravak SL 2017., L 20, str. 1., u daljnjem tekstu: Direktiva CRD IV) i članka 2.c stavka 1. devete rečenice Gesetza über das Kreditwesen (Kreditwesengesetz, Zakon o kreditnom sektoru), u verziji objavljenoj od 9. rujna 1998. (BGBl. 1998. I, str. 2776.), kako je izmijenjen Zakonom od

22. veljače 2023. (BGBl. 2023. I, br. 51) (u daljnjem tekstu: KWG) koji ju je prenio, BaFin i ESB trebali su potvrditi primitak obavijesti o predloženom stjecanju u roku od dva radna dana, odnosno 19. studenoga 2021. U ovom slučaju BaFinu je istekao rok od osam mjeseci prije nego što je zatražio dodatne informacije, zbog čega je potvrdio primitak potpune obavijesti tek 21. veljače 2023. s retroaktivnim učinkom od 8. veljače 2023.

32 Tužiteljica tvrdi da rok od dva radna dana treba početi teći od primitka obavijesti o predloženom stjecanju, neovisno o tome je li obavijest potpuna ili ne. Taj kriterij potpunosti ne nalazi se u članku 22. stavku 2. prvom podstavku Direktive CRD IV, koji upućuje samo na obavijest iz članka 22. stavka 1. navedene direktive, a da se pritom ne navode svi dokumenti potrebni za potrebe procjene. Osim toga, ta ista direktiva zabranjuje državama članicama da za obavijesti propišu strože zahtjeve od onih koji su njome predviđeni. Članak 2.c stavak 1. devetu rečenicu KWG-a stoga treba tumačiti na način da se njime ne može zahtijevati da obavijest bude potpuna kako bi rok od dva radna dana počeo teći, kao što se to potvrđuje točkom 9.2. Zajedničkih smjernica Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA), Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) i Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) o bonitetnoj procjeni stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u subjektima financijskog sektora, objavljenih 20. prosinca 2016. (JC/GL/2016/01, u daljnjem tekstu: zajedničke smjernice).

33 Osim toga, tužiteljica smatra da je to tumačenje u skladu s posebnim pravilima kojima se uređuju zahtjevi za dodatnim informacijama, kojima se nastoje spriječiti neopravdane odgode nadležnih tijela, uz poštovanje načela pravne sigurnosti. To tumačenje štiti predložene stjecatelje od velikih kašnjenja priopćenog predloženog stjecanja, u skladu s ciljevima kako Direktive CRD IV tako i Uredbe (EU) br. 468/2014 ESB-a od 16. travnja 2014. o uspostavljanju okvira za suradnju unutar Jedinstvenog nadzornog mehanizma između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela te s nacionalnim imenovanim tijelima (SL 2014., L 141, str. 1.) (u daljnjem tekstu: Okvirna uredba o SSM-u).

34 Naposljetku, tužiteljica tvrdi da tumačenje koje zagovara ne dovodi u pitanje učinkovitost bonitetnog nadzora jer se nadležna tijela mogu protiviti stjecanju ako su informacije koje je predloženi stjecatelj dostavio bile nepotpune. To tumačenje ne bi dovelo ni do povećanog radnog opterećenja nadležnih tijela. Tužiteljica smatra da nadležna tijela moraju poštovati pravila o jasnom roku koja su donesena u okviru kontrole kvalificiranih udjela jer bi u suprotnom ta tijela mogla na neodređeno vrijeme odgoditi svoju odluku. Iz toga zaključuje da bi se obavijest trebala smatrati potpunom ako nadležno tijelo ne odgovori u propisanom roku od dva radna dana.

35 BCE osporava tužiteljičine argumente.

36 Uvodno valja podsjetiti na to da je na temelju članka 4. stavka 1. točke (c) Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća ESB-u u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija, (SL 2013., L 287, str. 63., u daljnjem tekstu: Uredba o SSM-u), u vezi s člankom 15. stavkom 3. iste uredbe i člankom 87. Okvirne uredbe o SSM-u, ESB isključivo nadležan za davanje odnosno uskraćivanje odobrenja za predloženo stjecanje po završetku postupka predviđenog, među ostalim, člankom 15. Uredbe o SSM-u i člancima 85. i 86. Okvirne uredbe o SSM-u (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 54.).

37 Osim toga, u okviru odnosa na koje se primjenjuje načelo lojalne suradnje u skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe br. 1024/2013, uloga nacionalnih tijela sastoji se – kao što to proizlazi iz te odredbe, članka 15. stavaka 1. i 2. iste uredbe te članaka 85. i 86. Uredbe br. 468/2014 – od registracije zahtjevâ za odobrenje i pružanja pomoći ESB-u, isključivom nositelju ovlasti donošenja odluka, osobito dostavljanjem ESB-u svih informacija koje su mu potrebne za izvršavanje zadaća, ispitivanjem navedenih zahtjeva i dostavljanjem ESB-u prijedloga odluke, kojim ESB nije vezan i u pogledu kojeg, uostalom, pravom Unije nije predviđeno da se o njemu obavješćuje podnositelj zahtjeva (presuda od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 55.).

38 Slijedom toga, na sudu Europske Unije jest da na temelju svoje isključive nadležnosti za nadzor zakonitosti akata Unije koja mu je dodijeljena člankom 263. UFEU-a odluči o zakonitosti ESB-ove konačne odluke i da radi osiguranja djelotvorne sudske zaštite uključenih osoba ispita eventualne nedostatke kojima su zahvaćeni pripremni akti ili prijedlozi nacionalnih tijela koji mogu utjecati na valjanost te konačne odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 19. prosinca 2018., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, t. 44.).

39 U skladu s člankom 22. stavkom 1. Direktive CRD IV, države članice zahtijevaju od predloženog stjecatelja da prije stjecanja pisanim putem obavijeste nadležna tijela kreditne institucije u kojoj žele steći ili povećati kvalificirani udjel, navodeći veličinu planiranog udjela i relevantne informacije, kao što je navedeno u članku 23. stavku 4. Člankom 22. stavkom 2. iste direktive propisuje se da nadležna tijela brzo, a u svakom slučaju u roku od dva radna dana od primitka, pismeno potvrđuju predloženom stjecatelju primitak obavijesti. Ona imaju na raspolaganju najviše 60 radnih dana od dana pismene potvrde primitka obavijesti i svih dokumenata koje zahtijeva država članica, a koje je potrebno priložiti obavijesti na temelju popisa iz članka 23. stavka 4. Direktive CRD IV.

40 Člankom 23. stavkom 4. Direktive CRD IV predviđa se da države članice objavljuju popis u kojemu se pobliže navode informacije koje su potrebne za provođenje procjene i koje se moraju dostaviti nadležnim tijelima u vrijeme obavješćivanja iz članka 22. stavka 1.

41 Članak 22. stavci 1. i 2. i članak 23. stavak 4. Direktive CRD IV preneseni su u njemačko pravo člankom 2.c stavcima 1. i 1.a KWG-a.

42 Na temelju članka 2.c stavka 1. druge rečenice KWG-a, predloženi stjecatelj u svojoj obavijesti mora navesti, s jedne strane, činjenice i dokumente relevantne za određivanje opsega udjela i značajnog utjecaja, radi procjene svoje pouzdanosti i ispitivanja drugih razloga za prigovor iz članka 2.c stavka 1.b prve rečenice KWG-a, koji moraju biti navedeni uredbom, u skladu s člankom 24. stavkom 4. KWG-a, i, s druge strane, osobe i poduzeća od kojih namjerava steći odgovarajuće udjele.

43 Na temelju članka 2.c stavka 1. devete rečenice KWG-a, BaFin zatim mora osobi koja podliježe obvezi obavješćivanja pisanim putem potvrditi primitak potpune obavijesti bez odgode, a najkasnije u roku od dva radna dana od njezina primitka.

44 Članak 2.c stavak 1.a prva rečenica KWG-a predviđa da BaFin za provedbu svoje procjene ima na raspolaganju 60 radnih dana od dana dopisa kojim je potvrdio primitak potpune obavijesti u pisanom obliku. U članku 2.c stavku 1.a drugoj rečenici KWG-a pojašnjeno je da potvrda o primitku koju izdaje Bafin mora sadržavati datum završetka razdoblja procjene.

45 Iz teksta njemačkih odredbi navedenih u točkama 42. do 44. ove presude proizlazi, s jedne strane, da BaFin potvrđuje primitak potpune obavijesti bez odgode, a najkasnije u roku od dva radna dana od njezina primitka i, s druge strane, da razdoblje procjene od 60 radnih dana počinje teći tek od dana izdavanja te potvrde o primitku, u kojoj treba navesti datum završetka razdoblja procjene.

46 Osim toga, potrebno je naglasiti da su, kako bi se ujednačila praksa država članica, europska nadzorna tijela donijela 2016. Zajedničke smjernice.

47 Što se tiče banaka, pravna osnova zajedničkih smjernica nalazi se u članku 16. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (EBA), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL 2010., L 331, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 12., str. 80.), u skladu s kojim EBA, s ciljem uspostavljanja dosljednih, učinkovitih i efektivnih nadzornih praksi unutar Europskog sustava financijskog nadzora (ESFS) te osiguravanja zajedničke, ujednačene i dosljedne primjene prava Unije, izdaje smjernice i preporuke upućene nadležnim tijelima ili financijskim institucijama.

48 Iako zajedničke smjernice nisu obvezujući pravni akti, iz članka 16. stavka 3. Uredbe br. 1093/2010 proizlazi da nadležna tijela i financijske institucije ulažu sve napore da ih poštuju (mišljenje nezavisnog odvjetnika M. Camposa Sánchez-Bordone u predmetu Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:502, t. 84. i 85.). Međutim, u toj se odredbi pojašnjava da su ta tijela dužna potvrditi jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s tim smjernicama i da, ako to nije slučaj, obavještavaju EBA-u o svojoj odluci navodeći razloge za nju (presuda od 15. srpnja 2021., FBF, C-911/19, EU:C:2021:599, t. 43.). ESB se tako obvezao poštovati te zajedničke smjernice, kao što je to pojasnio u svojim pismenima. Usto, pojašnjeno je da je BaFin izrazio svoju namjeru postupanja u skladu sa zajedničkim smjernicama.

49 U točki 9.1. Zajedničkih smjernica ponavlja se načelo da nadležna tijela moraju brzo, a u svakom slučaju u roku od dva radna dana od primitka obavijesti, potvrditi primitak u pisanom obliku od predloženog stjecatelja. U točki 9.2. Zajedničkih smjernica, na koju se sama tužiteljica poziva u okviru prvog dijela svojeg prvog tužbenog razloga, pojašnjava se da potvrdu o primitku treba izdati u roku od dva radna dana, neovisno o tome je li obavijest potpuna ili ne. Naime, tom se točkom predviđa da u slučaju nepotpune obavijesti nadležno tijelo mora potvrditi primitak u roku od dva radna dana i u razumnom roku obavijestiti predloženog stjecatelja o informacijama koje nedostaju.

50 Međutim, nepotpuna obavijest nema ni opseg ni učinke potpune prijave, kako je navedeno u točki 9.1. Zajedničkih smjernica. Iz druge rečenice te točke proizlazi da prijavu treba smatrati potpunom samo ako uključuje sve informacije koje zahtijeva predmetna država članica. Osim toga, u trećoj rečenici navedene točke navodi se da potvrda primitka treba isključivo sačinjavati postupovni korak koji se odnosi na formalnu potpunost obavijesti, čime započinje rok od 60 radnih dana za bonitetnu procjenu i ne obuhvaća pregled sadržaja pružene dokumentacije koji provodi nadzorno tijelo ciljane banke.

51 Međutim, propisujući da potvrda o primitku može imati za učinak da razdoblje procjene od 60 radnih dana počinje teći samo pod uvjetom da je obavijest potpuna, te smjernice samo podsjećaju na pravilo predviđeno člankom 22. stavcima 1. i 2. Direktive CRD IV, na temelju kojeg rok od 60 radnih dana počinje teći tek nakon primitka obavijesti zajedno sa „svim dokumentima koje država članica zahtijeva da se dostave” i nakon što nadležno tijelo potvrdi njihov primitak u roku od dva radna dana od tog primitka.

52 Iz prethodno navedenog proizlazi, kao prvo, da od nepotpune obavijesti ne počinje teći rok od 60 radnih dana predviđen člankom 22. stavkom 2. Direktive CRD IV, kao drugo, da, ako je obavijest nepotpuna, nadležno tijelo nije dužno navesti informacije koje nedostaju u potvrdi o primitku nepotpune obavijesti, nego to mora učiniti u razumnom roku i, kao treće, kao što se to uostalom predviđa člankom 2.c stavkom 1.a KWG-a, razdoblje procjene od 60 radnih dana počinje teći od datuma potvrde o pisanom primitku potpune obavijesti.

53 Međutim, tužiteljica u bitnome tvrdi da je BaFin, s obzirom na to da nije potvrdio primitak obavijesti od 12. studenoga 2021. te joj nije dostavio popis informacija koje nedostaju u razumnom roku, neopravdano odgodio procjenu predloženog stjecanja koju je ESB trebao izvršiti.

54 U tom pogledu valja istaknuti da iz elemenata spisa proizlazi da je BaFin na obavijest od 12. studenoga 2021. reagirao tek devet mjeseci kasnije, odnosno nakon proteka relativno dugog razdoblja. Ta je okolnost zapravo odgodila stvarni početak ESB-ove procjene predloženog stjecanja.

55 Međutim, prema sudskoj praksi Općeg suda, povreda određenog pravila može dovesti do nezakonitosti konačne odluke predmetne institucije samo ako je dovoljno bitnog karaktera i ako štetno utječe na pravnu i materijalnu situaciju stranke koja se poziva na povredu postupka (vidjeti u tom smislu presudu od 21. prosinca 2022., Vialto Consulting/Komisija, T-537/18, neobjavljenu, EU:T:2022:852, t. 183. i navedenu sudsku praksu).

56 U ovom slučaju, s obzirom na zakonodavni okvir naveden u točkama 39. do 52. ove presude, činjenica da BaFin nije izdao potvrdu o primitku kada je primio obavijest od 12. studenoga 2021., koja je tada bila nepotpuna, nije utjecala ni na sadržaj pobijane odluke ni na rok za procjenu od 60 radnih dana.

57 Usto, prema ESB-ovu mišljenju, rok od devet mjeseci koji je BaFin odredio kako bi reagirao na obavijest o predloženom stjecanju objašnjava se činjenicom da je BaFin do telefonskog razgovora s tužiteljicom smatrao da se njezina obavijest odnosila samo na dio nacrta spajanja društva Warburg Gruppe s ciljnim društvom.

58 U tom pogledu Opći sud ističe da je u trenutku podnošenja obavijesti o predloženom stjecanju tužiteljica navela da je takva obavijest dana „u vezi” s nacrtom spajanja društva Warburg Gruppe i ciljnog društva. U takvim je okolnostima BaFin valjano mogao smatrati, kao što to tvrdi ESB, da obavijest od 12. studenoga 2021. treba analizirati u širem kontekstu drugog projekta.

59 Stoga valja utvrditi da tužiteljica nije dokazala zbog čega je neslanje potvrde o primitku nepotpune obavijesti bilo dovoljno bitno. Ne poziva se ni na elemente kojima se dokazuje da je nepostojanje takve potvrde o primitku moglo utjecati na njezin pravni i materijalni položaj, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 55. ove presude.

60 Iz toga slijedi da prvi dio prvog tužbenog razloga treba odbiti.

Treći dio, koji se temelji na isteku razdoblja procjene

61 Tužiteljica tvrdi da na temelju članka 22. stavaka 2. i 6. Direktive CRD IV, kako je prenesena u njemačko pravo, nadležno tijelo mora provesti svoju procjenu u strogom roku od najviše 60 radnih dana, u nedostatku zahtjeva za dodatnim informacijama. Ako nadležno tijelo ne uloži prigovor na predloženo stjecanje o kojem je obaviješteno u tom roku, smatra se da je stjecanje odobreno.

62 Kao prvo, tužiteljica ističe da je BaFin 16. studenoga 2021. primio obavijest o predloženom stjecanju od 12. studenoga 2021., što je trebalo dovesti do toga da razdoblje procjene počinje teći 19. studenoga 2021.

63 Tužiteljica tvrdi da činjenica da se nadležnom tijelu nalažu ograničeni rokovi znači da je postupak procjene jasan i predvidljiv, pri čemu se osigurava brzo donošenje odluke.

64 Tužiteljica dodaje da na temelju članka 41. Povelje i pripremnih dokumenata za prenošenje Direktive 2007/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o izmjeni Direktive Vijeća 92/49/EEZ i direktiva 2002/83/EZ, 2004/39/EZ, 2005/68/EZ i 2006/48/EZ u pogledu pravila postupanja i kriterija procjene za bonitetnu procjenu stjecanja i povećanja udjela u financijskom sektoru (SL 2007., L 247, str. 1.) u njemačko pravo, članak 2.c stavak 1. devetu rečenicu KWG-a treba tumačiti na način da, neovisno o potvrdi o potpunosti, razdoblje procjene počinje teći dva dana nakon što je BaFin primio obavijest.

65 Kao drugo i podredno, tužiteljica tvrdi da je, s obzirom na BaFinovu potvrdu o primitku od 16. kolovoza 2022., razdoblje procjene trebalo početi teći 19. kolovoza 2022.

66 Kao treće i još podrednije, tužiteljica smatra da je, time što je 19. siječnja 2023. podnijela posljednje obavijesti za ciljna društva MS i Hyp, razdoblje procjene, čak i bez potvrde o primitku, trebalo početi teći 23. siječnja 2023. Budući da je BaF poslao zahtjev za dodatne informacije 27. siječnja 2023., odnosno nakon isteka obveznog roka od dva radna dana, razdoblje procjene trebalo je završiti najkasnije 19. travnja 2023.

67 Kao četvrto, BaFin je pogrešno izračunao razdoblje procjene oslanjajući se na pretpostavku da je 3. veljače 2023. primio posljednje tužiteljičine informacije, iako je ona 1. veljače 2023. dostavila posljednje tražene informacije. ESB neosnovano tvrdi da se obavijest i popratne informacije moraju podnijeti u pisanom obliku jer bi to stajalište bilo ne samo proturječno činjenici da ESB sam odabire sredstva elektroničke dostave koja smatra prikladnima, nego i pravno pogrešno, s obzirom na to da se taj način obavješćivanja ne zahtijeva ni člankom 22. Direktive CRD IV ni člankom 2.c stavkom 1.a KWG-a.

68 Tužiteljica zaključuje da se ESB tijekom razdoblja procjene nije protivio predloženom stjecanju, tako da se ono smatra odobrenim.

69 ESB osporava tužiteljičine argumente.

70 U tom pogledu valja podsjetiti na to da ako se, u skladu s člankom 22. stavkom 6. Direktive CRD IV, nadležna tijela pisanim putem ne usprotive predloženom stjecanju unutar razdoblja procjene, smatra se da je ono odobreno.

71 Prenošenje te odredbe u njemačko pravo sadržano je u članku 2.c stavku 1.b osmoj rečenici KWG-a, kojim se predviđa da ako se tijekom razdoblja procjene nadzorno tijelo u pisanom obliku ne usprotivi stjecanju ili povećanju udjela, stjecanje ili povećanje udjela može se provesti.

72 Kao što to proizlazi iz ispitivanja prvog dijela prvog tužbenog razloga, razdoblje procjene od 60 radnih dana počinje teći tek od potvrde primitka potpune obavijesti (vidjeti točku 45. ove presude).

73 Usto, iz članka 22. stavka 1. Direktive CRD IV proizlazi da se obavijest o kvalificiranom udjelu mora dostaviti u pisanom obliku, pri čemu se ne definira vrsta pisanog oblika. U njemačkom se pravu stoga člankom 2.c stavkom 1. prvom rečenicom KWG-a predviđa da se obavijest o kvalificiranom udjelu mora dostaviti u pisanom obliku, u skladu s drugom rečenicom te odredbe. U toj se drugoj rečenici navodi da predloženi stjecatelj u svojoj obavijesti mora navesti bitne činjenice i dokumente, koji osobito moraju biti navedeni rješenjem, u skladu s člankom 24. stavkom 4. KWG-a.

74 Slijedom toga, to što je tužiteljica dostavila tako zatražene informacije bio je nužan uvjet da BaFin pošalje potvrdu o primitku potpune prijave, što omogućuje da razdoblje procjene počne teći.

75 U ovom slučaju BaFin je 27. siječnja 2023. zatražio informacije o tužiteljičinoj financijskoj situaciji. Te su se informacije osobito odnosile na određivanje kupovne cijene njezina udjela u ciljnom društvu, njezine porezne prijave i opis njezinih izvora prihoda.

76 Ta vrsta informacija nalazi se u članku 13. stavku 3. Verordnunga über die Anzeigen nach § 2c des Kreditwesengesetzes und § 17 des Versicherungsaufsichtsgesetzes (u daljnjem tekstu: Inhaberkontrollverordnunga, Uredba o kontroli imatelja udjela) od 20. ožujka 2009. (BGBl. 2009. I, str. 562., u daljnjem tekstu: InhKontrollV), koji precizira elemente potrebne za obavijest o stjecanju kvalificiranog udjela, u skladu s člankom 24. stavkom 4. KWG-a.

77 Iz toga slijedi da prije primitka tih informacija prijava nije bila potpuna i da rok razdoblja procjene stoga nije mogao početi teći.

78 Nakon njegova zahtjeva od 27. siječnja 2023., tužiteljica je 1. veljače 2023. BaFinu odgovorila porukom elektroničke pošte. Ta je poruka elektroničke pošte u priloženim dokumentima sadržavala digitaliziranu verziju dopisa koji je tužiteljica potpisala, s napomenom „prethodno poslano porukom elektroničke pošte”, te četiri priloga u PDF verziji. Tužiteljica je dopis i priloge također poslala poštom.

79 BaFin je potvrdom o primitku od 21. veljače 2023. obavijestio tužiteljicu da je njezin odgovor od 1. veljače 2023. zaprimljen 3. veljače 2023. te da se njezina obavijest smatra potpunom. BaFin je u istom dopisu tužiteljici izričito naveo da razdoblje procjene stoga teče od 8. veljače do 5. svibnja 2023.

80 U tom pogledu valja naglasiti da tužiteljica do podnošenja svoje tužbe nije podnijela nikakvo očitovanje o tom dopisu, u kojem je BaFin smatrao da početak razdoblja procjene nije primitak poruke elektroničke pošte od 1. veljače 2023., nego primitak dokumenata u papirnatom obliku od 3. veljače 2023.

81 Uzimajući u obzir tu potvrdu o primitku, razdoblje procjene stoga nije moglo početi prije 8. veljače 2023. niti završiti 5. svibnja 2023., u skladu s člankom 2.c stavkom 1.a KWG-a, tumačenim u skladu s člankom 22. stavkom 2. drugim podstavkom Direktive CRD IV.

82 Samo na temelju toga ESB nije počinio pogrešku koja se tiče prava i, konkretno, nije povrijedio članak 41. Povelje time što je smatrao da razdoblje procjene traje od 8. veljače 2023. do 5. svibnja 2023.

83 Međutim, tužiteljica tvrdi da je dostavila posljednje zatražene informacije 1. veljače 2023., a ne 3. veljače 2023., kao što to tvrdi BaFin. ESB neosnovano tvrdi da se informacije priložene obavijesti moraju podnijeti u pisanom obliku te stoga smatra da je obavijest potpuna tek od 3. veljače 2023. Tužiteljica stoga tvrdi da poštovanje pisanog oblika nije bilo potrebno za slanje informacija koje je BaFin zatražio 27. siječnja 2023.

84 U tom pogledu valja istaknuti da je tužiteljica poštovala pisani oblik koji su BaFin i ESB zahtijevali za prvotnu obavijest o predloženom stjecanju od 12. studenoga 2021.

85 Stoga se postavlja pitanje je li, u biti, trebalo zahtijevati isti oblik za dostavu informacija koje je BaFin zatražio 27. siječnja 2023. kako bi se obavijest o predloženom stjecanju smatrala potpunom.

86 Kao što to proizlazi iz točaka 73. do 77. ove presude, te informacije, koje su se odnosile na tužiteljičinu financijsku situaciju i osobito se odnosile na određivanje kupovne cijene njezina udjela u ciljnom društvu, njezine porezne prijave i opis njezinih izvora prihoda, trebalo je dostaviti BaFinu kako bi se obavijest o predloženom stjecanju smatrala potpunom. Stoga su i ti podaci trebali biti dostavljeni BaFinu u obliku primjenjivom na prvotnu obavijest.

87 Međutim, nesporno je da tužiteljičina poruka elektroničke pošte od 1. veljače 2023., dostavljena u odgovoru na zahtjeve BaFina od 27. siječnja 2023., nije u skladu s pisanim oblikom koji se zahtijeva za prvotnu obavijest. Usto, iako tužiteljica u svojim pismenima osporava primjenjivost članka 126. prve rečenice Bürgerliches Gesetzbucha (njemački Građanski zakonik) u ovom slučaju, iz elemenata spisa proizlazi da je ona poštom dostavila obavijest od 12. studenoga 2021. Time je tužiteljica prihvatila da pisani oblik propisan člankom 2.c stavkom 1. prvom rečenicom KWG-a zahtijeva slanje navedene obavijesti u fizičkom obliku i vlastoručno potpisane.

88 U tom je pogledu Opći sud mjerom upravljanja postupkom od 13. studenoga 2024. zatražio od stranaka da pojasne definiciju pisanog oblika iz odredbe navedene u točki 87. ove presude, s obzirom na njemačko nacionalno pravo. O tom se pitanju raspravljalo i na raspravi.

89 Iz pisanih odgovora stranaka i njihovih usmenih očitovanja na raspravi proizlazi da ni njemački pravni okvir ni nacionalni upravni sudovi nisu odredili pisani oblik propisan člankom 2.c stavkom 1. prvom rečenicom KWG-a, kojim se prenosi članak 22. stavak 1. Direktive CRD IV. Kao što to objašnjava ESB, prva rečenica članka 126. njemačkog Građanskog zakonika također je relevantna u okviru primjene članka 2.c stavka 1. prve rečenice KWG-a. Tom se odredbom predviđa da, ako je pisani oblik propisan zakonom, dokument o kojem je riječ mora potpisati izdavatelj s vlastoručno napisanim imenom ili inicijalima koji je ovjerio javni bilježnik.

90 U ovom je slučaju sama tužiteljica na početku svoje poruke elektroničke pošte od 1. veljače 2023. navela sljedeći izraz: „prethodno poslano porukom elektroničke pošte”. Također je na raspravi objasnila da je dokumente priložene toj poruci elektroničke pošte poslala u fizičkom obliku kako bi izbjegla situaciju u kojoj rok neće početi teći prije primitka dokumenata u tom obliku.

91 Time tužiteljica ne samo da nije osporavala činjenicu da je obveza obavješćivanja o predloženom stjecanju „u pisanom obliku” podrazumijevala papirnatu pošiljku, nego se čini da ju je priznala.

92 Usto, elektronički oblik, u skladu s uvjetima iz članka 3.a stavka 2. Verwaltungsverfahrensgesetza (Zakon o upravnom postupku), u verziji objavljenoj od 23. siječnja 2003. (BGBl. I str. 102.) (u daljnjem tekstu: njemački Zakon o upravnom postupku) može zamijeniti pisani oblik. Naime, u skladu s tim člankom, prijenos elektroničkih dokumenata dopušten je samo „ako primatelj

osigurava pristup u tu svrhu” ili ako dokumenti o kojima je riječ sadržavaju kvalificirani elektronički potpis u smislu članka 3. točke 12. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL 2014., L 257, str. 73. i ispravak SL 2024./90183, L). Međutim, u ovom slučaju nije ispunjen nijedan od tih dvaju uvjeta.

93 U odgovoru na usmeno pitanje koje je postavio Opći sud i dopunjujući svoj odgovor na mjeru upravljanja postupkom navedenu u točki 88. ove presude, ESB je objasnio da je BaFin u svojim porukama elektroničke pošte naveo posebne adrese elektroničke pošte na koje se šalju dokumenti u elektroničkom obliku, čemu tužiteljica nije proturječila. Također je objasnio da je i na internetskoj stranici BaFina izričito navedeno da se svaki elektronički dokument mora poslati isključivo na te dvije adrese što tužiteljica također nije osporila na raspravi.

94 Međutim, valja istaknuti da nakon što je BaFin uputio poruke elektroničke pošte od 27. siječnja 2023. u kojima su navedene te funkcionalne adrese, tužiteljica nije poslala poruku elektroničke pošte od 1. veljače 2023. ni na jednu od njih, a dokumenti koje je izvorno vlastoručno potpisala nisu sadržavali elektronički potpis.

95 Iz toga proizlazi da se za dokumente koje je tužiteljica poslala 1. veljače 2023. ne može smatrati da su valjano dostavljeni elektroničkim putem te da se njima stoga valjano dopunjuje obavijest o predloženom stjecanju od 12. studenoga 2023.

96 Naposljetku, s obzirom na odredbe članka 3.a stavka 2. njemačkog Zakona o upravnom postupku, valja odbiti tvrdnju prema kojoj je tužiteljica na poruku elektroničke pošte BaFina od 27. siječnja 2023. mogla odgovoriti porukom elektroničke pošte upućenom na istu adresu.

97 U svakom slučaju, valja također naglasiti da svaka stranka u postupku mora poštovati pravila koja se na nju primjenjuju. Ako bi obavijest o predloženom stjecanju podlijegala uvjetima iz članka 2.c stavka 1. prve rečenice KWG-a, dostava odluke o bonitetnom nadzoru ESB-a trebala bi pak biti u skladu s pravnim okvirom navedenim u točkama 123. do 126. ove presude, koji će se ispitati u okviru drugog dijela prvog tužbenog razloga.

98 Iz prethodno navedenog proizlazi da, uzimajući u obzir pravni i činjenični okvir ovog slučaja, s obzirom na to da je tužiteljica poslala informacije zatražene porukom elektroničke pošte na adresu koja nije bila predviđena u tu svrhu, pri čemu je najavila i poslala pošiljku u fizičkom obliku, BaFin nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da je pisana obavijest bila potpuna na dan primitka elemenata koje je tužiteljica dostavila u fizičkom obliku, odnosno 3. veljače 2023.

99 Iz navedenih okolnosti proizlazi da treći dio prvog tužbenog razloga treba odbiti.

Drugi dio, koji se temelji na nepostojanju pisanog oblika i dostave pobijane odluke

100 Kao prvo, tužiteljica tvrdi da je pobijana odluka nezakonita jer joj nije bila dostavljena u skladu s člankom 35. stavcima 1. i 10. i člankom 88. stavkom 1. točkom (b) Okvirne uredbe o SSM-u.

101 Pobijana odluka upućena je tužiteljici u obliku priloga poruci elektroničke pošte, iako ESB nije donio odluku o kriterijima dostave elektroničkim putem u skladu s člankom 35. stavkom 10. Okvirne uredbe o SSM-u.

102 Tužiteljica također dodaje da članak 35. stavak 10. Okvirne uredbe o SSM-u ne daje ESB-u mogućnost izbora sredstva elektroničke komunikacije koje smatra prikladnim za dostavu odluke. Tim se člankom nalaže ESB-u da donese kriterije dostave elektroničkim putem koji su u skladu s načelom pravne sigurnosti i koji omogućuju adresatu odluke da provjeri njezinu vjerodostojnost te točan trenutak njezine dostave. Tužiteljica u tom pogledu navodi primjer članka 100. stavka 3. Poslovnika Općeg suda.

103 Kao drugo, tužiteljica dodaje da se nije mogla upoznati s pobijanom odlukom jer joj zasebna napomena o procjeni, koja je sastavni dio rasuđivanja ESB-a, nije dostavljena kao dio navedene odluke ili njezin prilog.

104 Kao treće, osim svojih odgovora na mjeru upravljanja postupkom od 13. studenoga 2024., tužiteljica tvrdi da iz članka 2.c stavka 1.b pete i osme rečenice KWG-a i članka 22. stavka 6. Direktive CRD IV proizlazi da odluku o protivljenju predloženom stjecanju kvalificiranog udjela treba donijeti i dostaviti u pisanom obliku. Na temelju članka 37. stavaka 2. i 3. njemačkog Zakona o upravnom postupku, pisanim oblikom zahtijeva se postojanje upravnog akta u fizičkom obliku.

105 Točno je da bi se pisani oblik mogao zamijeniti elektroničkim u skladu s člankom 3.a stavkom 2. i člankom 37. stavkom 3. njemačkog Zakona o upravnom postupku. Međutim, pobijanom odlukom ne poštuje se taj oblik jer nije potpisana kvalificiranim sredstvom za elektronički potpis u smislu članka 3. točke 12. Uredbe br. 910/2014.

106 Tužiteljica također smatra da pobijana odluka nije ovjerena, što samo po sebi dovodi do njezina poništenja.

107 ESB odbija tužiteljičine navode.

108 Svojim trećim prigovorom tužiteljica u odgovorima na mjeru upravljanja postupkom od 13. studenoga 2024. tvrdi da se pobijanom odlukom ne poštuje pisani oblik jer nije sastavljena ni u fizičkom obliku ni u elektroničkom obliku, s obzirom na to da nedostaje kvalificirani elektronički potpis.

109 Međutim, valjanost dostave pobijane odluke ne može se dovesti u pitanje s obzirom na nacionalno postupovno pravo.

110 S jedne strane, kao što je to istaknuto u točkama 36. i 37. ove presude, postupak kontrole kvalificiranih udjela složen je postupak koji se najprije odvija pred nacionalnim nadležnim tijelom, a zatim pred ESB-om. U tom kontekstu, ESB je dužan primijeniti „relevantno pravo Unije, a kada se ono sastoji od direktiva, primjenjuje nacionalno pravo koje je prenijelo te direktive”, u skladu s člankom 4. stavkom 3. Uredbe o SSM-u. U tom pogledu, u uvodnoj izjavi 34. te uredbe pojašnjava se da bi „ESB trebao primjenjivati materijalna pravila koja se tiču bonitetnog nadzora kreditnih institucija”.

111 Slijedom toga, ESB ne treba primjenjivati članak 3.a i članak 37. njemačkog Zakona o upravnom postupku, koji nisu obuhvaćeni materijalnim pravom o bonitetnom nadzoru.

112 S druge strane, pod pretpostavkom da dostava nije izvršena u pisanom obliku ili elektroničkim putem u smislu njemačkog prava, valja podsjetiti na to da je, kako bi dostava odluke bila pravilna, dovoljno da se o toj odluci obavijesti njezin adresat i da mu se omogući da se s njom upozna, pri

čemu usto valja pojasniti da eventualne nepravilnosti koje utječu na načine dostave ne utječu na zakonitost ili pravilnost samog dostavljenog akta (presuda od 12. ožujka 2020., LL-Carpenter/Komisija, T-531/18, neobjavljena, EU:T:2020:91, t. 110. i navedena sudska praksa).

113 U ovom slučaju tužiteljica je porukom elektroničke pošte od 5. svibnja 2023. obaviještena o pobijanoj odluci. Odlukom se izričito izražavalo ESB-ovo protivljenje predloženom stjecanju te je također sadržavala razloge protivljenja.

114 ESB je 5. svibnja 2023. također porukom elektroničke pošte zatražio potvrdu primitka pobijane odluke. Tužiteljičin savjetnik odgovorio je 8. svibnja 2023. na tu poruku elektroničke pošte, pri čemu je naveo da osporava valjanost obavijesti i zatražio informacije o kriterijima koje treba ispuniti za prijavu elektroničkim putem.

115 Tužiteljica stoga ne osporava da je primila pobijanu odluku i da se s njom mogla upoznati 5. svibnja 2023. To saznanje u svakom slučaju potvrđuje činjenica da je 12. svibnja 2023. zatražila dostavu zasebne napomene o procjeni, pri čemu se izričito pozvala na to navođenje u pobijanoj odluci.

116 Dakle, navodno nepoštovanje pisanog oblika i elektroničkog oblika ne može u ovom slučaju štetno utjecati na tužiteljičin pravni i materijalni položaj, u smislu sudske prakse navedene u točki 55. ove presude. U svakom slučaju, s obzirom na to da nepoštovanje pravila o dostavi pobijane odluke ne može utjecati na zakonitost te odluke, valja utvrditi da je tužiteljičin prigovor bespredmetan.

117 Slijedom toga, tužiteljičine tvrdnje treba odbiti.

118 Naposljetku, tužiteljica se poziva na nepostojanje potvrde vjerodostojnosti pobijane odluke, osobito zato što ona ne sadržava kvalificirani elektronički potpis. Ta potvrda vjerodostojnosti čini bitnu postupovnu pretpostavku čija povreda može dovesti do poništenja dotičnog akta, a sud je može istaknuti po službenoj dužnosti (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 15. srpnja 2021., Komisija/Landesbank Baden-Württemberg i SRB, C-584/20 P i C-621/20 P, EU:C:2021:601, t. 152.).

119 U tom pogledu iz sudske prakse proizlazi da vjerodostojnost akta ima za cilj osigurati pravnu sigurnost određivanjem teksta koji je usvojio donositelj akta. Nadzor nad poštovanjem formalnosti vjerodostojnosti stoga se odnosi na nadzor određenosti akta (vidjeti u tom smislu presudu od 28. studenoga 2019., Banco Cooperativo Español/SRB, T-323/16, EU:T:2019:822, t. 75. i 77.).

120 U ovom slučaju, kao što to ističe tužiteljica u svojoj tužbi, pobijana odluka na istovjetan način preuzima nacrt odluke koja joj je dostavljena tijekom upravnog postupka, osim određenih minimalnih formalnih izmjena. Tužiteljica ne tvrdi da je pobijana odluka izmijenjena nakon njezina potpisivanja i ne osporava ni identitet ni ovlast potpisnika. Ona samo ističe formalnu nepravilnost tog potpisa, ne osporavajući njegovu dokaznu vrijednost.

121 Slijedom toga i u nedostatku bilo kojeg drugog elementa koji može izazvati sumnju u izvjesnost pobijane odluke, potvrda vjerodostojnosti te odluke ne može se dovesti u pitanje.

122 Što se tiče tužiteljičine argumentacije prema kojoj ona nije primila obavijest o pobijanoj odluci, u skladu s člankom 35. stavcima 1. i 10. i člankom 88. stavkom 1. točkom (b) Okvirne uredbe o SSM-u, valja istaknuti sljedeće.

123 U skladu s člankom 35. stavcima 1. i 10. Okvirne uredbe o SSM-u, ESB može obavijestiti stranku o svojoj nadzornoj odluci, uključujući elektroničkim putem. Člankom 35. stavkom 10. Okvirne uredbe o SSM-u usto predviđa da ESB može odrediti kriterije na temelju kojih nadzorna odluka ESB-a može biti dostavljena elektroničkim ili drugim usporedivim sredstvom komunikacije.

124 Nesporno je da ESB nije odredio takve kriterije. Međutim, tekst članka 35. prethodno navedene Okvirne uredbe o SSM-u ne uvjetuje mogućnost da ESB dostavi nadzornu odluku elektroničkim putem prethodnom definicijom tih kriterija. Člankom 35. stavkom 10. Okvirne uredbe o SSM-u usto se predviđa da ESB može odrediti kriterije na temelju kojih njegova nadzorna odluka može biti dostavljena elektroničkim ili drugim usporedivim sredstvom komunikacije. Tom se članku stoga ne protivi to da ESB tužiteljici dostavi pobijanu odluku porukom elektroničke pošte.

125 Osim toga, na temelju članka 88. stavka 1. točke (b) Okvirne uredbe o SSM-u, ESB dostavlja strankama sljedeće odluke bez nepotrebnog odgađanja u skladu s člankom 35. te okvirne uredbe, odluke o stjecanju kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji.

126 Naposljetku, člankom 22. stavkom 5. Direktive CRD IV predviđa se da nadležna tijela moraju, ako se odluče usprotiviti predloženom stjecanju, u roku od dva radna dana od završetka procjene, a prije isteka razdoblja procjene, obavijestiti predloženog stjecatelja pisanim putem i navesti razloge za takvu odluku.

127 U skladu sa sudskom praksom, odluka se uredno dostavlja kada je priopćena svojem adresatu i kada je on u mogućnosti upoznati se s njom. Stoga se način dostave smatra primjerenim, ako omogućuje da se sa sigurnošću utvrdi trenutak od kojeg počinje teći rok za podnošenje tužbe (vidjeti u tom smislu presudu od 6. travnja 1995., BASF i dr./Komisija, T-80/89, T-81/89, T-83/89, T-87/89, T-88/89, T-90/89, T-93/89, T-95/89, T-97/89, T-99/89 do T-101/89, T-103/89, T-105/89, T-107/89 i T-112/89, EU:T:1995:61, t. 59.).

128 Međutim, valja istaknuti da ESB, time što je porukom elektroničke pošte od 5. svibnja 2023. obavijestio tužiteljicu o svojoj odluci o protivljenju predloženom stjecanju i obrazloženju te odluke, u okolnostima koje su u skladu s člankom 22. stavkom 5. Direktive CRD IV, nije povrijedio odredbe članka 35. stavaka 1. i 10. i članka 88. stavka 1. točke (b) Okvirne uredbe o SSM-u.

129 Slijedom navedenog, tužiteljičinu argumentaciju treba odbiti.

130 Osim toga, tužiteljica nije u pravu kada tvrdi da joj se zakašnjelim slanjem zasebne napomene o procjeni onemogućilo da se upozna s pobijanom odlukom.

131 Točno je da je zasebna napomena o procjeni dostavljena tužiteljici na njezin zahtjev tek 15. svibnja 2023., odnosno deset dana nakon dostave pobijane odluke. ESB tvrdi da je do te kasnije pošiljke došlo zbog unutarnje pogreške.

132 Međutim, to naknadno slanje zasebne napomene o procjeni ne utječe na izračun roka koji ESB ima za procjenu jer se, kao što je to pojašnjeno u točkama 112. do 115. ove presude, u pobijanoj odluci koja je dostavljena tužiteljici 5. svibnja 2023. jasno naznačuje ESB-ovo protivljenje predloženom stjecanju, što tužiteljica osporava u okviru svoje tužbe.

133 Naime, ESB-ovo protivljenje predloženom stjecanju obrazloženo je u pobijanoj odluci. ESB je utvrdio postojanje zajedničkog djelovanja i, slijedom toga, tužiteljičino stjecanje kvalificiranog udjela. Također detaljno navodi razloge zbog kojih tužiteljica ne ispunjava kriterije koje dioničar kandidat za stjecanje kvalificiranog udjela mora ispuniti, kao što je to pojašnjeno u točki 23. ove presude.

134 Prema tome, valja odbiti taj tužiteljičin argument.

135 S obzirom na navedena razmatranja, drugi dio prvog tužbenog razloga treba stoga odbiti, a slijedom toga i prvi tužbeni razlog u cijelosti.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava na saslušanje i obveze obrazlaganja

136 Tužiteljica je svoj drugi tužbeni razlog podijelila na dva dijela, od kojih se prvi temelji na povredi njezina prava na saslušanje, a drugi na povredi obveze obrazlaganja.

Prvi dio, koji se temelji na povredi prava na saslušanje

137 Tužiteljica tvrdi da je, s obzirom na članak 41. stavak 2. točku (a) Povelje, članak 31. Okvirne uredbe o SSM-u i članak 22. stavak 1. prvi podstavak Uredbe o SSM-u, ESB povrijedio njezino pravo na saslušanje.

138 Naime, ESB je pobijanu odluku donio na temelju činjenica koje su prvi put navedene u zasebnoj napomeni o procjeni, koja je tužiteljici dostavljena deset dana nakon donošenja pobijane odluke, koju slijedom toga treba odbiti. Te su činjenice ipak navele ESB da zaključi da postoji usklađeno djelovanje među dioničarima društva Warburg Gruppe. ESB je tada utvrdio da se predloženo stjecanje odnosilo na kvalificirani udio od 100 % glasačkih prava i kapitala ciljnog društva te stjecanje kontrole nad ciljnim društvom MS i ciljnim društvom Hyp.

139 ESB je stoga tužiteljici uskratio mogućnost da iznese očitovanja o tim činjenicama i da stoga dokaže da dioničari društva Warburg Gruppe nisu djelovali zajednički, osobito što se tiče predloženog stjecanja. U nedostatku zajedničkog djelovanja između dioničara društva Warburg Gruppe, tužiteljičin kvalificirani udio nije jednak 100 % glasačkih prava i kapitala ciljnog društva te je ESB u takvom slučaju mogao primijeniti manje stroge kriterije procjene na predloženo stjecanje.

140 Tužiteljica dodaje da zasebna napomena o procjeni sadržava pogrešnu analizu jer je ESB pogrešno uzeo u obzir iste činjenice kako bi utvrdio postojanje zajedničkog djelovanja na razini društva MWB 1 i društva Warburg Gruppe. Isto tako, ESB je pogrešno uzeo u obzir obavijest na temelju usklađenog djelovanja predviđenog spajanja društva Warburg Gruppe i ciljnog društva kako bi zaključio da postoji načelno usklađeno djelovanje između dioničara društva Warburg Gruppe. Naime, ta je obavijest proizlazila iz članka 2.c stavka 1. prve rečenice KWG-a, kojim se zahtijeva zajednička obavijest ako dioničari djeluju zajednički za potrebe predložene transakcije. Tužiteljica također smatra da ESB nije iznio činjenične elemente koji dokazuju postojanje obrasca glasovanja između dioničara društva Warburg Gruppe.

141 Tužiteljica tvrdi da joj se, čak i bez zajedničkog djelovanja između dioničara društva Warburg Gruppe, ne može dodijeliti udjel od 40,24 % u kapitalu ciljnog društva jer se to rasuđivanje temelji na članku 5. stavku 1. drugoj rečenici InhKontrollV-a, koji je nezakonit.

142 U svakom slučaju, tužiteljica smatra da se ne može isključiti da je ishod postupka mogao biti drukčiji da je bila u mogućnosti iznijeti svoje stajalište, tako da je postupak zahvaćen pogreškom.

143 ESB odbija tužiteljičine navode.

144 Tužiteljica u bitnome prigovara ESB-u da je nije saslušao o elementima na koje se oslonila kako bi utvrdio postojanje zajedničkog djelovanja među dioničarima društva Warburg Gruppe, s obzirom na to da se ti elementi nalaze samo u zasebnoj napomeni o ocjeni koja je dostavljena nakon dostave pobijane odluke.

145 Valja podsjetiti na to da se člankom 41. stavkom 2. točkom (a) Povelje predviđa da pravo na dobru upravu uključuje pravo svake osobe na saslušanje prije poduzimanja bilo kakve pojedinačne mjere koja bi na nju mogla nepovoljno utjecati.

146 Pravo na saslušanje jamči svakoj osobi mogućnost da na smislen i djelotvoran način iznese svoja stajališta u upravnom postupku i prije donošenja bilo koje odluke koja bi mogla nepovoljno utjecati na njezine interese. Usto, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da pravo na saslušanje slijedi dvostruki cilj. S jedne strane, služi proučavanju spisa i utvrđivanju činjenica što je preciznije i točnije moguće i, s druge strane, omogućava osiguranje djelotvorne zaštite dotične osobe. Pravo na saslušanje odnosi se konkretno na jamstvo da se svaka odluka kojom se negativno utječe donosi uz puno poznavanje slučaja i njegov je cilj osobito omogućiti nadležnom tijelu da ispravi pogrešku ili dotičnoj osobi da iznese informacije koje se odnose na njezinu osobnu situaciju, koje idu za tim u smislu da se odluka donese, da se ne donese ili da ima ovakav ili onakav sadržaj (vidjeti presudu od 22. studenoga 2023., Del Valle Ruíz i dr./SRB, T-302/20, T-303/20 i T-307/20, EU:T:2023:735, t. 141. i navedenu sudsku praksu).

147 Kao što to proizlazi iz njegova teksta, članak 41. stavak 2. točka (a) Povelje ima opću primjenu. Iz toga slijedi da se pravo na saslušanje mora poštovati u svakom postupku koji može rezultirati aktom kojim je osoba oštećena, pa i onda kad mjerodavni propis izričito ne predviđa takvu formalnost (vidjeti presudu od 22. studenoga 2023., Del Valle Ruíz i dr./SRB, T-302/20, T-303/20 i T-307/20, EU:T:2023:735, t. 142. i navedenu sudsku praksu).

148 Imajući u vidu njegov karakter temeljnog i općeg načela prava Unije, primjena načela pravâ na obranu, koja uključuju pravo na saslušanje, ne može biti isključena ni ograničena odredbom pravnog propisa, a njegovo poštovanje mora stoga biti osigurano, kako u slučaju potpunog nepostojanja posebnog pravnog propisa tako i u slučaju kad postoji pravni propis koji o navedenom načelu ne vodi računa (vidjeti presudu od 22. studenoga 2023., Del Valle Ruíz i dr./SRB, T-302/20, T-303/20 i T-307/20, EU:T:2023:735, t. 143. i navedenu sudsku praksu).

149 Iz članka 31. stavka 1. Okvirne uredbe o SSM-u proizlazi da, prije nego što ESB može donijeti nadzornu odluku upućenu stranci, a koja bi mogla štetno utjecati na prava te stranke, stranci mora biti dana mogućnost dostave pisanog očitovanja ESB-u o činjenicama, primjedbama i pravnoj osnovi, značajnim za nadzornu odluku, pri čemu se pojašnjava da se u obavijesti kojom ESB daje stranci mogućnost da se očituje navodi bitan sadržaj naznačene nadzorne odluke ESB-a, kao i značajne činjenice, prigovore i pravnu osnovu na kojima ESB namjerava temeljiti svoju odluku.

150 Usto, člankom 22. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe o SSM-u predviđa se da, osim u hitnim slučajevima, ESB svoje odluke o procjeni kvalificiranog udjela temelji samo na prigovorima za koje je strankama omogućeno da se izjasne.

151 U ovom slučaju nacrti odluka koje su sastavili ESB i BaFin preciziraju bitne činjenične i pravne elemente na kojima se temelji pobijana odluka. U tim je nacrtima posebno utvrđeno da dioničari društva Warburg Gruppe djeluju zajedno. Uzimajući u obzir to zajedničko djelovanje, u nacrtima se zatim analizira predloženo stjecanje i zaključuje da ono dovodi do toga da tužiteljica stekne kvalificirani udio u ciljnom društvu.

152 U skladu s člankom 31. stavkom 1. Okvirne uredbe o SSM-u, ESB je tužiteljici dostavio nacrt pobijane odluke u kojem se u točkama 1.1. i 2.1. izričito poziva na analizu koju je BaFin proveo u svojem nacrtu odluke. Tužiteljica je 14. travnja 2023. dobila pristup spisu. Mogla se stoga upoznati s nacrtom odluke BaFina.

153 U svojim očitovanjima od 21. travnja 2023. o nacrtu odluke ESB-a, tužiteljica je tako mogla iznijeti svoje stajalište o postojanju zajedničkog djelovanja među dioničarima društva Warburg Gruppe kako bi osporila zaključak prema kojem će steći kvalificirani udio u ciljnom društvu. Osobito je tvrdila da dioničari društva Warburg Gruppe ne djeluju zajednički te da je utvrđenje ESB-a u tom pogledu bilo proizvoljno jer nije potkrijepljeno.

154 Iz zasebne napomene o procjeni proizlazi da je ESB uzeo u obzir tužiteljičine primjedbe i na njih odgovorio. Tako je pojasnio elemente koji, prema njegovu mišljenju, potvrđuju postojanje zajedničkog djelovanja među dioničarima društva Warburg Gruppe.

155 Iz toga slijedi da je tužiteljica ostvarila svoje pravo na saslušanje u vezi s tim aspektom pobijane odluke prije njezina donošenja.

156 Stoga treba odbiti prvi dio drugog tužbenog razloga.

Drugi dio, koji se temelji na nedostatnom obrazloženju pobijane odluke

157 Kao prvo, tužiteljica tvrdi da pobijana odluka nije dovoljno obrazložena s obzirom na članak 296. stavak 2. UFEU-a, članak 33. stavke 1. i 2. Okvirne uredbe o SSM-u te članak 22. stavak 1. prvi podstavak drugu rečenicu i članak 22. stavak 2. drugi podstavak Uredbe o SSM-u.

158 Kao drugo, tužiteljica smatra da obrazloženje pobijane odluke treba biti dovoljno samo za sebe, a da pritom ne upućuje na zasebnu napomenu o procjeni koja nije njezin sastavni dio jer joj nije priložena. Ta je procjena također sastavljena nakon donošenja pobijane odluke. Međutim, činjenice na koje se ESB oslanja kako bi utvrdio postojanje usklađenog djelovanja na razini društva Warburg Gruppe nalaze se samo u zasebnoj napomeni o procjeni. Dokaz toga jest da je zasebna napomena o procjeni gotovo dvaput dulja od pobijane odluke te da se ESB na nju poziva u više navrata u svojim pismenima.

159 Tužiteljica dodaje, uz svoje odgovore na mjeru upravljanja postupkom od 13. studenoga 2024., da zasebna napomena o procjeni, koja je bitan element pobijane odluke, nije s njom neodvojivo povezana i da uopće nije potpisana kvalificiranim elektroničkim potpisom. Nije moguće utvrditi verziju tog dokumenta koji je podnesen Upravnom vijeću na donošenje. Njegova vjerodostojnost stoga nije dokazana.

160 Tužiteljica također navodi da nije važno utvrditi da je raspolagala dovoljnim rokom za podnošenje tužbe nakon što je primila zasebnu napomenu o procjeni. Najprije, ESB joj je tek na njezin zahtjev dostavio zasebnu napomenu o procjeni. Nadalje, nije moguće ni na koji način skratiti rokove za

podnošenje pravnog lijeka, koji su prisilni rokovi. Naposljetku, prema njezinu mišljenju, sudska praksa zahtijeva da se obrazloženje odluke institucije priopći istodobno s dostavom predmetne odluke, tim više kada se takva odluka mora donijeti u propisanom roku, kao što je to ovdje slučaj.

161 Kao treće, tužiteljica smatra da je ESB izmijenio i dopunio obrazloženje pobijane odluke tijekom postupka, što je protivno sudskoj praksi. Konkretno, tužiteljica smatra da treba odbiti ESB-ove argumente u vezi s njezinim navodnim nedostatkom dostojnosti i stručnog znanja, koji su nedavno razrađeni kako s obzirom na sadržaj njezine tužbe tako i s obzirom na njezinu prepisku s BaFinom. Isto tako naglašava da se ESB ne može pozivati na odluku donesenu na temelju postupka nadzora i bonitetne procjene (u daljnjem tekstu: odluka SREP) iz 2022. jer je ta odluka donesena nakon pobijane odluke. Iz verzije Odluke SREP iz 2021. koja nije povjerljiva ne proizlazi ni da je tužiteljičin suprug uzrokovao znatne rizike za ciljno društvo.

162 Naposljetku, tužiteljica naglašava da analiza prema kojoj je ona u svakom slučaju trebala steći 40,24 % kapitala ciljnog društva na temelju članka 5. stavka 1. druge rečenice InhKontrollV-a uopće ne postoji u pobijanoj odluci te se stoga ne može uzeti u obzir.

163 ESB osporava te argumente.

164 Kao prvo, valja podsjetiti, s jedne strane, na to da se člankom 296. drugim stavkom UFEU-a određuje da se u pravnim aktima institucijâ Unije navode razlozi na kojima se akti temelje te, s druge strane, na to da pravo na dobru upravu, utvrđeno u članku 41. Povelje, predviđa obvezu institucija, tijela, ureda i agencija Unije da obrazlože svoje odluke (presuda od 15. srpnja 2021., Komisija/Landesbank Baden-Württemberg i SRB, C-584/20 P i C-621/20 P, EU:C:2021:601, t. 102.).

165 Posve posebnu važnost ima obrazloženje odluke institucije, tijela, ureda ili agencije Unije zato što zainteresiranoj osobi omogućuje da pri punom poznavanju predmeta odluči je li korisno podnijeti pravni lijek protiv te odluke, a nadležnom sudu da provede svoj nadzor, tako da je ono, dakle, jedan od uvjeta za djelotvornost sudske zaštite, zajamčene člankom 47. Povelje (vidjeti presudu od 15. srpnja 2021., Komisija/Landesbank Baden-Württemberg i SRB, C-584/20 P i C-621/20 P, EU:C:2021:601, t. 103. i navedenu sudsku praksu).

166 Iz sudske prakse Suda također proizlazi da se takvo obrazloženje mora prilagoditi prirodi predmetnog akta i kontekstu u kojem je donesen. S tim u vezi, obrazloženje ne mora sadržavati napomenu o svim relevantnim pravnim ili činjeničnim elementima jer se dostatnost obrazloženja mora ocjenjivati ne samo s obzirom na tekst akta nego i njegov kontekst te na sva pravna pravila kojima se uređuje dotično područje i, osobito, s obzirom na interes koji adresati mogu imati za dobivanje objašnjenja. Slijedom toga, akt koji negativno utječe na neku osobu u dovoljnoj je mjeri obrazložen ako je donesen u kontekstu poznatom zainteresiranoj osobi, što joj omogućuje da razumije doseg mjere koja se na nju odnosi (vidjeti presudu od 15. srpnja 2021., Komisija/Landesbank Baden-Württemberg i SRB, C-584/20 P i C-621/20 P, EU:C:2021:601, t. 104. i navedenu sudsku praksu).

167 U ovom slučaju, činjenice koje se odnose na predloženo stjecanje i zaključak prema kojem je ono trebalo dovesti do tužiteljičina stjecanja kvalificiranog udjela u ciljnom društvu, uzimajući u obzir zajedničko djelovanje između dioničara društva Warburg Gruppe, pojašnjene su u točkama 1.1. do 1.5. i 2.1. pobijane odluke.

168 Također, u pobijanoj odluci jasno su ispitani kriteriji, navedeni u točki 23. ove presude, kojima se opravdava to što se ESB protivi predloženom stjecanju; u pogledu tužiteljičine dostojnosti u točkama 2.3. do 2.12., u pogledu njezine solventnosti u točki 2.12. podtočki (c) i u pogledu ispunjavanja bonitetnih zahtjeva ciljnog društva u točkama 2.13. do 2.15. Usto, pobijana odluka donesena je u kontekstu poznatom tužiteljici jer je dostavila podatke o predloženom stjecanju te se s njom savjetovalo tijekom upravnog postupka prije donošenja navedene odluke.

169 Iz toga slijedi da se u pobijanoj odluci pojašnjavaju relevantne činjenične i pravne okolnosti na kojima se temelji, a da se pritom ne mora uputiti na zasebnu napomenu o procjeni ili na ESB-ovo naknadno objašnjenje.

170 Ta je odluka stoga dovoljno obrazložena, pri čemu se podsjeća na to da je obveza obrazlaganja bitna postupovna pretpostavka koju treba razlikovati od pitanja osnovanosti obrazloženja navedene odluke, koje je dio materijalne zakonitosti spornog akta (presuda od 12. prosinca 2012., Electrabel/Komisija, T-332/09, EU:T:2012:672, t. 179.).

171 Kao drugo, što se tiče zasebne napomene o procjeni, tužiteljica u bitnome tvrdi da ona nije sastavni dio pobijane odluke, iako je njezin bitan element, te da je sastavljena nakon dostave te odluke. Stoga je ne treba uzeti u obzir prilikom ocjene zakonitosti pobijane odluke.

172 Već je presuđeno da su, s obzirom na to da su ESB-ovi odgovori na očitovanja predloženih stjecatelja o nacrtu odluke priopćeni istog dana kao i obavijest o toj odluci, ti odgovori, jednako kao i dopis BaFina upućen predloženim stjecateljima tijekom upravnog postupka i prijedlog odluke BaFina, bili dio konteksta pobijane odluke te ih je trebalo uzeti u obzir prilikom ocjene obrazloženja te odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 10. srpnja 2024., PH i dr./ESB, T-323/22, EU:T:2024:460, t. 20. i t. 85. i 86. (neobjavljena)). Isto osobito vrijedi za informacije dostupne na internetskoj stranici predmetne institucije na dan donošenja pobijane odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 15. srpnja 2021., Komisija/Landesbank Baden-Württemberg i SRB, C-584/20 P i C-621/20 P, EU:C:2021:601, t. 168.).

173 U ovom slučaju zasebna napomena o procjeni dostavljena je tužiteljici deset dana nakon dostave pobijane odluke.

174 U točki 1.12. pobijane odluke navodi se zasebna napomena o procjene na sljedeći način: „[t]užiteljičini komentari ocijenjeni su i razmotreni u zasebnoj napomeni o procjeni koja je dostavljena predloženoj stjecateljici kao i u točkama 1.10. i 2.10. te odluke”. Ta formulacija ne označava zasebnu napomenu o procjeni kao neodvojivog priloga pobijanoj odluci.

175 Međutim, u njoj je bila izričito navedena zasebna napomena o procjeni. S obzirom na sudsku praksu navedenu u točki 172. ove presude, zasebna napomena o procjeni može se, dakle, smatrati dijelom konteksta pobijane odluke i uzeti u obzir prilikom ocjene obrazloženja navedene odluke.

176 Točno je da obrazloženje odluke mora u načelu biti priopćeno zainteresiranoj osobi istodobno s odlukom koja na nju negativno utječe (vidjeti presudu od 29. rujna 2011., Elf Aquitaine/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, t. 149. i navedenu sudsku praksu). Međutim, u iznimnim okolnostima obrazloženje akta može proizlaziti iz kasnijih objašnjenja (vidjeti u tom smislu presudu od 15. lipnja 2005., Corsica Ferries France/Komisija, T-349/03, EU:T:2005:221, t. 287.).

177 U ovom slučaju zakašnjelo slanje zasebne napomene o procjeni proizlazi iz unutarnje materijalne pogreške ESB-a. Ostaje činjenica da se u pobijanoj odluci izričito spominje ta obavijest, u kojoj se navode elementi obrazloženja koji su bili dostupni u trenutku donošenja pobijane odluke, tako da je tužiteljica bila obaviještena o njezinu postojanju odmah nakon dostave pobijane odluke te je stoga mogla zatražiti njezinu dostavu odmah nakon primitka te odluke. Tužiteljica je stoga mogla zatražiti pristup tom dokumentu u petak, 12. svibnja 2023., odnosno pet radnih dana nakon što je primila pobijanu odluku. ESB je postupio u kratkom roku jer joj je uputio navedeni dokument sljedećeg radnog dana, odnosno u ponedjeljak 15. svibnja 2023.

178 Okolnosti navedene u točki 177. ove presude tako su dovele do toga da je ESB tužiteljici kasnije poslao zasebnu napomenu o procjeni, a da pritom ona nije bila lišena mogućnosti da se s njom upozna. Također valja utvrditi da tužiteljica nije dokazala, pa čak ni tvrdila, da je zakašnjelo slanje zasebne ocjene o ocjeni negativno utjecalo na njezina prava (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 7. travnja 1987., SISMA/Komisija, 32/86, EU:C:1987:187, t. 4.). Konkretno, nije tvrdila da je ta pošiljka naštetila njezinoj mogućnosti da podnese tužbu u roku određenom člankom 263. UFEU-a ili da je taj isti rok trebalo produljiti.

179 Tužiteljica tvrdi da je zasebna napomena o procjeni koja joj je dostavljena sastavljena nakon dostave pobijane odluke, kao što o tome svjedoče metapodaci iz tog dokumenta.

180 U tom pogledu valja istaknuti da je ta tvrdnja dovedena u pitanje elementima na koje se ESB poziva. Naime, ESB objašnjava da metapodaci koje navodi tužiteljica, pod pretpostavkom da su dokazani, proizlaze iz toga što je zasebna napomena preuzeta iz ESB-ova internog sustava pohrane i pretvorena u PDF format netom prije slanja tužiteljici. Osim toga, ESB je dostavio snimku zaslona Word verzije zasebne napomene o procjeni, kako je zabilježena u prethodno navedenom sustavu pohrane. U nedostatku datuma, iz te snimke zaslona proizlazi da je verzija Word zasebne napomene o procjeni izrađena 25. travnja 2023., znatno prije dostave pobijane odluke.

181 Uzimajući u obzir te okolnosti, nije dokazano da je zasebna napomena o procjeni sastavljena nakon dostave pobijane odluke.

182 S obzirom na posebne okolnosti ovog slučaja, zakašnjelo slanje zasebne napomene o procjeni ne protivi se tomu da se informacije koje se u njoj nalaze uzmu u obzir za potrebe ispitivanja zakonitosti pobijane odluke.

183 Kao treće, tužiteljica prigovara ESB-u da je dopunio obrazloženje pobijane odluke pred Općim sudom kako bi dokazao da predloženo stjecanje treba dovesti do stjecanja kvalificiranog udjela u ciljnom društvu te kako bi opravdao svoje protivljenje tom stjecanju s obzirom na zakonske kriterije procjene.

184 U tom pogledu iz sudske prakse proizlazi da se obrazloženje ne može prvi put i to naknadno izložiti pred sudom, osim u iznimnim okolnostima (presuda od 18. listopada 2023., Clariant i Clariant International/Komisija, T-590/20, EU:T:2023:650, t. 175.).

185 Bilo koji razlog koji je ESB prvi put iznio pred Općim sudom, ako nije opravdan iznimnim okolnostima, ne može se uzeti u obzir radi ocjene obrazloženja pobijane odluke, koja se u svakom slučaju smatrala dovoljnom, u skladu s točkom 170. ove presude.

186 Iz toga slijedi da u okviru analize četvrtog i petog tužbenog razloga, na koje se upućuje, Opći sud ne može uzeti u obzir moguće nove razloge koji nisu opravdani iznimnim okolnostima.

187 Stoga, drugi dio drugog tužbenog razloga treba odbiti i, slijedom toga, drugi tužbeni razlog u cijelosti.

Treći tužbeni razlog, koji se temelji na neispitivanju relevantnih činjenica i povredi obveze donošenja pobijane odluke samo na dovoljno čvrstoj činjeničnoj osnovi

188 Tužiteljica tvrdi da ESB nije pažljivo i nepristrano ispitao činjenice na kojima je utemeljio pobijanu odluku i osporava njihovu točnost.

189 Tužiteljica smatra da je ESB pogrešno uzeo u obzir bonitetni postupak, koji je BaFin vodio 2019., a koji se odnosi na sposobnost njezina supruga da ostvaruje svoja glasačka prava u ciljnom društvu. Prema njezinu mišljenju, ESB je trebao provjeriti točnost zaključaka BaFina i, u tom okviru, uzeti u obzir činjenicu da njezin suprug nije osuđen nakon sedam godina istrage zbog sumnji u utaju poreza i, osobito, presudu Landgerichta Bonn (Zemaljski sud u Bonnu, Njemačka) od 13. prosinca 2022. kojom je zaključeno da ne postoji dovoljan dokaz o njegovu namjernom sudjelovanju u utaji poreza.

190 ESB-ovi zaključci o usklađenom djelovanju dioničara društva Warburg Gruppe i uključivanju ciljnih društava u mrežu poduzetnika temelje se na zastarjelim informacijama, iako je tužiteljica tijekom upravnog postupka obavijestila ESB da informacije kojima je raspolagao više nisu bile aktualne. Tužiteljica dodaje da se zajednička obavijest o nacrtu spajanja između društva Warburg Gruppe i ciljnog društva, koja se prvi put navodi u zasebnoj napomeni o procjeni, objašnjava činjenicom da dioničari društva Warburg Gruppe djeluju zajedno za potrebe te konkretne transakcije, ali ne dokazuje načelno zajedničko djelovanje među njima. Također naglašava da se u Odluci SREP iz 2021. nisu uzele u obzir mjere s bonitetnim ciljem koje ciljno društvo treba provesti te da Odluka SREP iz 2022. još nije bila donesena u trenutku donošenja pobijane odluke.

191 ESB odbija tužiteljičine navode.

192 Uvodno valja istaknuti da je pobijana odluka akt o bonitetnom nadzoru kreditne institucije koji je donio ESB, koji u tom pogledu raspolaže širokom marginom prosudbe, s obzirom na to da dodjela nadzornih zadaća, kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 55. Uredbe o SSM-u, podrazumijeva značajnu odgovornost ESB-a u čuvanju financijske stabilnosti Unije i korištenje njegovih nadzornih ovlasti na što učinkovitiji i proporcionalniji način (vidjeti u tom smislu presudu od 8. svibnja 2019., Landeskreditbank Baden-Württemberg/ESB, C-450/17 P, EU:C:2019:372, t. 86.).

193 ESB-ova široka margina prosudbe proizlazi i iz činjenice da pobijana odluka podrazumijeva ocjenu složenih ekonomskih i financijskih okolnosti i činjenica (vidjeti u tom smislu i po analogiji presude od 10. studenoga 2022., Komisija/Valencia Club de Fútbol, C-211/20 P, EU:C:2022:862, t. 34. i od 22. lipnja 2023., Njemačka i Estonija/Pharma Mar i Komisija, C-6/21 P i C-16/21 P, EU:C:2023:502, t. 52.).

194 U tim okolnostima, sudski nadzor koji sud Unije mora izvršavati nad osnovanosti razloga odluke poput pobijane odluke ne smije dovesti do toga da on ocjenu ESB-a zamijeni svojom, nego ima za cilj provjeriti temelji li se ta odluka na materijalno netočnim činjenicama te da nije zahvaćena

pogreškom koja se tiče prava, očitom pogreškom u ocjeni ili zlouporabom ovlasti (vidjeti u tom smislu presude od 2. rujna 2021., EPSU/Komisija, C-928/19 P, EU:C:2021:656, t. 96. i od 4. svibnja 2023., ESB/Crédit lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, t. 55.).

195 Sud Unije ne treba provjeriti samo činjeničnu točnost navedenih dokaza, njihovu pouzdanost i dosljednost već također ispitati sadržavaju li ti elementi sve relevantne podatke koje treba uzeti u obzir za ocjenu složene situacije i jesu li takve naravi da potkrjepljuju zaključke koji iz njih proizlaze (presuda od 4. svibnja 2023., ESB/Crédit lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, t. 56.).

196 Naime, kada neka institucija posjeduje široku diskrecijsku ovlast, suštinsku važnost ima poštovanje procesnih garancija, među kojima se nalazi i njezina obveza da pažljivo i nepristrano ispita sve elemente relevantne za predmetni slučaj (presuda od 4. svibnja 2023., BCE/Crédit lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, t. 57.).

197 U ovom slučaju tužiteljica, s jedne strane, osporava točnost činjenica koje je ESB uzeo u obzir prilikom ispitivanja dostojnosti njezina supruga i, s druge strane, tvrdi da se postojanje zajedničkog djelovanja između dioničara društva Warburg Gruppe i uključivanje ciljnih društava u mrežu poduzetnika temelji na zastarjelim informacijama.

198 Što se tiče prvog prigovora koji je tužiteljica istaknula, u pobijanoj odluci naglašava se da, zbog postupka ponovne procjene koju je BaFin proveo 2019. u pogledu tužiteljičina supruga, ESB ima „vrlo ozbiljne sumnje” u pogledu njegove dostojnosti.

199 U okviru tog postupka provedenog 2019. BaFin je razmatrao nametanje bonitetne mjere tužiteljici s ciljem ograničavanja njezina utjecaja na ciljno društvo, što nije učinio s obzirom na obveze koje je to društvo preuzelo. BaFin time nije doveo u pitanje svoju analizu utjecaja tužiteljičina supruga na ciljno društvo.

200 Kao što to osim toga tvrdi ESB u pobijanoj odluci, namjera BaFina da zadrži rješenje o prenošenju prava glasa društva MWB-a 1 u društvo Warburg Gruppe na dva opunomoćenika, uključujući nakon moguće provedbe predloženog stjecanja, potvrđuje da je BaFin ostao je konzistentan u svojoj analizi u pogledu tužiteljičina supruga, uključujući tijekom razdoblja procjene.

201 U točki 1.8. pobijane odluke također se navodi, kao podsjetnik na činjenice, da je i u Odluci SREP iz 2021. koju je donio BaFin utvrđeno da su neizravni vlasnici ciljnog društva bili neprimjereni te da su i dalje izvršavali utjecaj na ciljno društvo, i to unatoč ispunjenju obveza koje je tužiteljičin suprug preuzeo prema BaFinu. Ciljnom društvu tako je dodijeljena ocjena 4 [koja odgovara najnižem rezultatu koji se može dodijeliti u tom okviru]. Odluka SREP, koja je postala konačna jer nije osporavana, potvrđuje analizu prema kojoj tužiteljičin suprug nije bio dostojan. Kao što to ESB objašnjava u svojim pismenima, ta odluka proizlazi iz najnovije bonitetne procjene ciljnog društva tijekom faze procjene.

202 Međutim, tužiteljica smatra da se te procjene temelje na zastarjelim činjenicama jer je u presudi Landgerichta Bonn (Zemaljski sud u Bonnu), donesenoj 13. prosinca 2022., zaključeno da ne postoje dostatni dokazi za utvrđivanje namjernog sudjelovanja njezina supruga u poreznoj utaji koja je dovela do postupka ponovne procjene koji je BaFin proveo 2019.

203 Kao što to ESB tvrdi u svojim pismenima i u zasebnoj napomeni o procjeni, s jedne strane, presuda navedena u točki 202. ove presude odnosila se na krivnju treće osobe, a ne na krivnju tužiteljičina supruga i, s druge strane, kaznena istraga protiv njega još je bila u tijeku, što tužiteljica nije zanijekala.

204 Usto valja istaknuti da ocjena kaznene odgovornosti pojedinca u okviru sudskog postupka nije iste prirode kao ocjena dostojnosti predloženog stjecatelja u okviru upravnog postupka u području nadzora banaka, kao što je onaj o kojem je riječ u ovom slučaju. Slijedom toga, presuda Landgerichta Bonn (Zemaljski sud u Bonnu), donesena 13. prosinca 2022. u okviru kaznenog postupka, ni u kojem slučaju ne može poništiti ocjenu koju su BaFin i ESB donijeli u pogledu dostojnosti tužiteljičina supruga.

205 S obzirom na prethodno navedeno, tužiteljičine tvrdnje nisu dovoljne za osporavanje točnosti činjenica koje je ESB uzeo u obzir kako bi ispitao dostojnost njezina supruga.

206 Prvi prigovor tužiteljičina trećeg tužbenog razloga stoga je odbijen.

207 Što se tiče drugog prigovora, kojim tužiteljica tvrdi da se ESB oslonio na zastarjele informacije o integraciji ciljnih društava u mrežu poduzetnika i zajedničkom djelovanju između dioničara društva Warburg Gruppe, valja utvrditi da tužiteljica ne pojašnjava koji su relevantni elementi, priloženi njezinoj tužbi, koje treba uzeti u obzir ako su elementi na koje se ESB pozvao u pobijanoj odluci zastarjeli.

208 Osim toga, u okviru tog prigovora tužiteljica upućuje na argumente iznesene u okviru četvrtog tužbenog razloga u pogledu zajedničkog djelovanja između dioničara društva Warburg Gruppe koje je ESB primijenio u pobijanoj odluci.

209 Valja stoga odbiti tužiteljičine tvrdnje koje se odnose na integraciju ciljnih društava u mrežu poduzetnika i ispitati one koje se odnose na zajedničko djelovanje između dioničara društva Warburg Gruppe u okviru četvrtog tužbenog razloga.

210 Iz navedenog slijedi da valja odbiti drugi prigovor trećeg tužbenog razloga, a time i treći tužbeni razlog u cijelosti.

Četvrti žalbeni razlog, koji se temelji na ESB-ovu pogrešnom tumačenju i primjeni pojma „kvalificirani udio”

211 Tužiteljica osporava stjecanje kvalificiranog udjela u ciljnom društvu, neovisno o tome je li to u pogledu glasačkih prava ili kapitala.

212 Prvim dijelom svojeg četvrtog tužbenog razloga tužiteljica osporava stjecanje kvalificiranog udjela u pogledu glasačkih prava.

213 Tužiteljica smatra da može steći kvalificirani udio samo neizravno ako joj se dodijele glasačka prava na razini društva MWB 1 i društva Warburg Gruppe. Međutim, društvo MWB 1, bilo pojedinačno bilo zajedno s drugim dioničarima društva Warburg Gruppe putem zajedničkog djelovanja, ne kontrolira društvo Warburg Gruppe.

214 ESB proizvoljno tvrdi da postoji zajedničko djelovanje između društva MWB-a 1 i drugih dioničara društva Warburg Gruppe jer nijedan činjenični element u pobijanoj odluci ili u spisu ne podupire takav zaključak. Elementi navedeni u zasebnoj napomeni o procjeni u potporu postojanju zajedničkog djelovanja zastarjeli su, pogrešni ili nerelevantni, bilo da je riječ o sporazumu dioničara na razini društva Warburg Gruppe, navodnim obiteljskim vezama između dioničara društva Warburg Gruppe, vezama između društava Warburg Gruppe, izvorima financiranja dioničara društva Warburg Gruppe ili njihovim prošlim obrascima glasovanja. Takvim se činjenicama stoga ne može dokazati postojanje zajedničkog djelovanja između dioničara društva Warburg Gruppe.

215 ESB osporava tužiteljičine argumente.

216 Uvodno valja podsjetiti na to da članak 4. stavak 1. točka 36. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL 2013., L 176, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 13., str. 3. i ispravci SL 2016., L 332, str. 31.; SL 2017., L 20, str. 2.; SL 2017., L 60, str 64., .SL 2020., L 335, str. 20., SL 2020., L 405, str. 79.; SL 2021., L 65, str 61.; SL 2021., L 398, str 42. i SL 2025./90328, L), na koji upućuje članak 3. stavak 1. točka 33. Direktive CRD IV, definira kvalificirani udio kao izravno ili neizravno ulaganje u društvo koje predstavlja 10 % ili više kapitala ili glasačkih prava ili koje omogućava ostvarivanje značajnog utjecaja na upravljanje tim društvom.

217 Pojam „stjecanje kvalificiranog udjela” u kreditnoj instituciji autonoman je pojam prava Unije. To proizlazi iz činjenice da ni definicija „kvalificiranog udjela” iz članka 4. stavka 1. točke 36. Uredbe br. 575/2013, ni članak 15. Uredbe o SSM-u, ni članak 22. Direktive CRD IV kojim se utvrđuju načini kontrole stjecanja takvog udjela ne sadržavaju upućivanje na nacionalno pravo. To također proizlazi i iz cilja koji zakonodavac Unije nastoji postići, kao što osobito proizlazi iz uvodne izjave 11. i članka 1. Uredbe o SSM-u, a koji se sastoji u uspostavi usklađenog bonitetnog nadzora financijskog sustava, a osobito, kako je predviđeno uvodnom izjavom 22. te uredbe, stjecanja značajnih udjela koji su „kvalificirani”, u kreditnoj instituciji (presuda od 19. rujna 2024., Fininvest i dr./ESB i dr., C-512/22 P i C-513/22 P, EU:C:2024:774, t. 48.).

218 U tom kontekstu, pojam „stjecanje kvalificiranog udjela” ne može se tumačiti usko jer bi se u protivnom omogućilo zaobilaženje postupka procjene time što bi se iz nadzora ESB-a izuzeli neki načini stjecanja kvalificiranih udjela i, prema tome, dovelo u pitanje zadane ciljeve. U tom pogledu također valja podsjetiti na to da iz uvodne izjave 22. Uredbe o SSM-u proizlazi da je procjena prikladnosti svakog novog vlasnika prije kupnje značajnog udjela u kreditnoj instituciji neophodna za osiguravanje kontinuirane prikladnosti i financijske snage vlasnikâ kreditnih institucija.

219 U ovom se slučaju u točki 2.1. pobijane odluke navodi da bi predloženo stjecanje dovelo do toga da tužiteljica stekne 100 % glasačkih prava u ciljnom društvu, pri čemu upućuje, među ostalim, na članak 1. stavak 9. drugu rečenicu KWG-a, kako je protumačen s obzirom na Zajedničke smjernice.

220 Kao što je to navedeno u točki 192. ove presude, ESB raspolaže širokom marginom prosudbe u izvršavanju svojih zadaća bonitetnog nadzora, među kojima je i njegova zadaća kontrole stjecanja kvalificiranih udjela.

221 Slijedom toga, Opći sud u ovom slučaju mora provjeriti temelji li se pobijana odluka, u dijelu u kojem se utvrđuje postojanje zajedničkog djelovanja između dioničara društva Warburg Gruppe, na materijalno netočnim činjenicama i je li zahvaćena očitom pogreškom u ocjeni, kao što to tvrdi tužiteljica.

222 U tom kontekstu, prije svega je na tužiteljici da iznese dokaze koji su dostatni da se ocjena činjenica iz pobijanog akta Unije učini nevjerodostojnom kako bi se utvrdilo da je institucija koja je donijela akt počinila očitu pogrešku u ocjeni koja može opravdati poništenje navedenog akta (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 11. rujna 2014., Gold East Paper i Gold Huasheng Paper/Vijeće, T-444/11, EU:T:2014:773, t. 62.).

223 U ovom slučaju ESB u pobijanoj odluci navodi da dioničari društva Warburg Gruppe djeluju zajednički i da zajedno neizravno drže 100 % udjela i glasačkih prava u ciljnom društvu. Dodaje da se zbog sporazuma o udruživanju također pretpostavlja zajedničko djelovanje na razini društva MWB-a 1. ESB iz toga zaključuje da će tužiteljica steći 100 % udjela u kapitalu i glasačkih prava ciljnog društva koje će moći neizravno kontrolirati.

224 U zasebnoj napomeni o procjeni ispituju se kriteriji koji se u točki 4.6. Zajedničkih smjernica nabrajaju za potrebe ocjene postojanja zajedničkog djelovanja, prije nego što se zaključuje da se, uzimajući u obzir to zajedničko djelovanje, glasačka prava moraju u cijelosti dodijeliti predloženom stjecatelju. Na temelju toga uzima se u obzir sporazum sklopljen između dioničara društva Warburg Gruppe, odnosi koji postoje unutar ciljnog društva, izvori financiranja dioničara društva Warburg Gruppe i njihovih prošlih obrazaca glasovanja.

225 Tužiteljica osporava postojanje zajedničkog djelovanja između društva MWB 1 i drugih sudioničara društva Warburg Gruppe. U tu svrhu tvrdi da se na temelju elemenata navedenih u zasebnoj ocjeni ne može utvrditi takvo postojanje.

226 Što se tiče sporazuma dioničara sklopljenog na razini društva Warburg Gruppe, tužiteljica tvrdi da on više nije bio na snazi u trenutku donošenja pobijane odluke zbog usvajanja novih statuta 2021. Usto, u točki 4.6. Zajedničkih smjernica izričito se određuje da ta vrsta ograničenja prodaje nije dovoljna za utvrđivanje usklađenog djelovanja.

227 Međutim, kao što to tvrdi ESB, analiza koju je iznio u zasebnoj napomeni o procjeni nije zastarjela jer se novim statutima društva Warburg Gruppe te sporazumom dioničara navedenim u točki 226. ove presude predviđa da se za prijenos društvenih udjela osobama izvan obitelji dioničara mora zahtijevati prethodna suglasnost „društva” na temelju odluke glavne skupštine.

228 Stoga se tužiteljičinim tvrdnjama ne može, s jedne strane, utvrditi da se ESB-ova odluka temelji na netočnim činjenicama ili, s druge strane, učiniti njihovu ocjenu nevjerodostojnom.

229 Usto, kao što to tvrdi ESB, točka 4.6. Zajedničkih smjernica ne isključuje tu vrstu sporazuma iz svojeg područja primjene, za razliku od čistih ugovora o kupnji dionica, odredbi o zajedničkom izlasku i prisilnom ustupu te čistih zakonskih prava prvokupa.

230 Što se tiče činjenice, koju je ESB utvrdio, da druga dva člana obitelji njezina supruga imaju udjele u društvu Warburg Gruppe, tužiteljica tvrdi da su joj oni daljnji rođaci s kojima nije u kontaktu, drže udjele od samo 0,58 %, zbog čega zajedno s društvom MWB 1 ni u kojem slučaju ne može držati više od 50 % kapitala društva Warburg Gruppe.

231 Valja istaknuti da tim tvrdnjama tužiteljica ne poriče činjenice na koje se poziva ESB, odnosno da druga dva člana obitelji Warburg imaju udjele u društvu Warburg Gruppe. Ne podnosi ni dokaze koji bi doveli u pitanje ESB-ovu ocjenu tih obiteljskih odnosa.

232 Što se tiče odnosa između poduzetnika iste grupe, ESB je u zasebnoj napomeni o procjeni objasnio da tužiteljičin suprug i osoba A predstavljaju zakladu koja nosi njihova dva imena. Također su bili glavni direktori glavnog sudioničara društva MWB 1 u društvu Warburg Gruppe te društva MWB 1. Tužiteljičin suprug, osoba A, društvo MWB 1 i glavni sudioničar društva MWB 1 u društvu Warburg Gruppe također imaju iste zastupnike u sudskim postupcima.

233 Tužiteljica tvrdi da je zaklada navedena u točki 232. ove presude dobrotvorna zaklada koja je držala 0,02 % kapitala društva Warburg Gruppe samo do veljače 2022., tako da je se ne može uzeti u obzir u okviru odnosa između društava iste grupe.

234 Valja utvrditi da tužiteljica ne dovodi u pitanje činjenice koje je ESB iznio jer se sudjelovanje te zaklade u kapitalu društva Walburg Gruppe ne nalazi među elementima koje je ESB uzeo u obzir. Te tvrdnje nisu dovoljne kako bi se ESB-ova ocjena – prema kojoj se odnosi koji postoje između tužiteljičina supruga i osobe A mogu uzeti u obzir na temelju veza između poduzetnika u smislu točke 4.6. podtočke (b) podtočke 3. Zajedničkih smjernica – učinila nevjerodostojnom. Što se tiče uzimanja u obzir jedinstvenog izvora financiranja, ESB navodi da su sudioničari društva Warburg Gruppe u prošlosti suglasili da će financirati stjecanje ciljnog društva Hyp posebnom raspodjelom neraspodijeljene dobiti.

235 Tužiteljica tvrdi da, kada se Zajedničkim smjernicama predviđa da upotreba istog izvora financiranja može biti indicija zajedničkog djelovanja, riječ je o vanjskim izvorima financiranja, a ne o unutarnjim izvorima, kao što su dividende koje raspodjeljuje ciljno društvo.

236 Kao što to ESB pravilno ističe, ta tvrdnja nije potkrijepljena točkom 4.6. podtočkom (b) podtočkom 4. Zajedničkih smjernica, u skladu s kojom je „korištenje različitih osoba istim izvorom financiranja za stjecanje ili povećanje udjela u ciljnom poduzetniku” pokazatelj zajedničkog djelovanja, bez razlikovanja između „vanjskih” i „unutarnjih” izvora.

237 Iz toga slijedi da ovaj tužiteljičin argument treba odbiti.

238 Što se tiče prošlih obrazaca glasovanja, u zasebnoj napomeni o procjeni navodi se da je BaFin razmotrio prethodne odluke dioničara iz kojih ne proizlazi nikakva naznaka različitih glasova. U toj je napomeni navedeno da su složene odluke jednoglasno odobrene bez iscrpne prethodne rasprave i u vrlo kratkom roku, što dovodi do prethodnog dogovora o obrascima glasovanja. Manjinski dioničari također su često bili zastupljeni.

239 Tužiteljica tvrdi da ne zna ništa o prošlim obrascima glasovanja na koje se ESB poziva, da nije u njima sudjelovala i da ne namjerava uskladiti svoje glasovanje s drugim dioničarima društva Warburg Gruppe. Dodaje da se ESB oslanja na puka nagađanja i da nije na njoj da pruži negativan dokaz o neosnovanosti razloga odluke.

240 Valja istaknuti da tužiteljica nije podnijela elemente koji proturječe ESB-ovu stajalištu, kao što su primjeri odluka koje su dioničari društva Warburg Gruppe donijeli na nekoordinirani način. Nije ni opravdala razloge zbog kojih nije mogla podnijeti takve dokaze.

241 Usto, kad je riječ o tužiteljičinim namjerama, iz njezina dopisa od 29. rujna 2022., navedenog u replici, proizlazi da se ne namjerava suzdržati od savjetovanja sa svojim suprugom, bivšim glavnim dioničarom društva MWB-a 1, na isti način kao što bi poslušala druge savjete. U istom dopisu navela je i da redovito komunicira s opunomoćenicima koji ostvaruju glasačka prava društva MWB-a 1 u društvu Warburg Gruppe.

242 Iz toga slijedi da tužiteljičini navodi ne mogu dovesti u pitanje činjenice na koje se poziva ESB niti učiniti njegovu ocjenu nevjerodostojnom.

243 Slijedom toga, ESB je postojanje zajedničkog djelovanja između društva MWB-a 1 i drugih dioničara društva Warburg Gruppe utvrdio na temelju relevantnih elemenata, a da pritom nije počinio očitu pogrešku u ocjeni. Iz toga slijedi da taj tužiteljičin argument treba odbiti i, zajedno s njim, prvi dio četvrtog tužbenog razloga u cijelosti.

244 Stoga se odbija tužiteljičino osporavanje stjecanja kvalificiranog udjela u pogledu glasačkih prava. Budući da su stjecanje prava glasa i prava u kapitalu alternativno navedeni člankom 22. stavkom 1. Direktive CRD IV i člankom 4. stavkom 1. točkom 36. Uredbe br. 575/2013 kako bi se prihvatilo stjecanje kvalificiranog udjela, nije potrebno ispitati drugi dio četvrtog tužbenog razloga, koji se odnosi na stjecanje kvalificiranog udjela u pogledu udjela u kapitalu, ni pitanja usklađenosti njemačkog prava i stavka 6.6. Zajedničkih smjernica s primjenjivim pravnim okvirom prava Unije.

245 Stoga se četvrti tužbeni razlog odbija.

Peti tužbeni razlog, koji se temelji na pogrešnom tumačenju i ESB-ovoj pogrešnoj primjeni kriterija procjene predloženog stjecanja

246 Tužiteljica je svoj peti tužbeni razlog podijelila na tri dijela, koji se temelje na pogrešnom tumačenju i primjeni kriterija koji se odnosi na „dostojnost predloženog stjecatelja”, na pojam „financijska stabilnost predloženog stjecatelja” i na pojam „poštovanje bonitetnih zahtjeva”.

247 Što se tiče prvog dijela, koji se temelji na pogrešnom tumačenju i primjeni kriterija koji se odnosi na „dostojnost predloženog stjecatelja”, tužiteljica tvrdi da se pobijanom odlukom, time što utvrđuje da kriterij dostojnosti nije ispunjen, povređuje članak 23. stavke 1. i 2. Direktive CRD IV te njezino prenošenje u njemačko pravo u članku 2.c stavku 1.b prvoj rečenici točki 1. KWG-a. Usto, pobijana odluka ne temelji se ni na pouzdanim dokazima ni na razumnim razlozima te odražava ESB-ovu očitu pogrešku u ocjeni.

248 Uvodno valja podsjetiti na to da se člankom 23. stavkom 1. Direktive CRD IV predviđa da nadležna tijela, kako bi osigurala dobro i razborito upravljanje kreditnom institucijom u kojoj je predloženo stjecanje te uzimajući u obzir vjerojatan utjecaj predloženog stjecatelja na tu kreditnu instituciju, procjenjuju prikladnost predloženog stjecatelja i financijsku sigurnost predloženog stjecanja, u skladu s netaksativnim popisom kriterija. Jedan od tih kriterija je i kriterij dostojnosti predloženog stjecatelja.

249 Kriterij dostojnosti predloženog stjecatelja predviđen člankom 23. Direktive CRD IV prenesen je u njemačko pravo člankom 2.c stavkom 1.b prvom rečenicom točkom 1. KWG-a. Konkretnije, tom se odredbom predviđa da se stjecanje može zabraniti ako „osoba koja podliježe obvezi obavješćivanja […] nije pouzdana ili zbog drugih razloga ne ispunjava uvjete za osiguranje dobrog i razboritog upravljanja institucijom”.

250 Svojim prvim prigovorom tužiteljica ističe da u članku 2.c stavku 1.b KWG-a stručno znanje predloženog stjecatelja nije kriterij njegove dostojnosti. Dodaje da se svako suprotno tumačenje, osim diskriminatornog tumačenja, protivi članku 22. stavku 8. Direktive CRD IV, kojim se predviđa da države članice ne mogu propisati zahtjeve koji su stroži od onih predviđenih tom direktivom. Naposljetku, tužiteljica smatra da točka 10.1. Zajedničkih smjernica, u kojoj se stručno znanje smatra kriterijem za ocjenu dostojnosti predloženih stjecatelja, nije primjenjiva jer je proturječna članku 2.c stavku 1.b KWG-a.

251 U tom pogledu valja istaknuti da ni članak 23. stavak 1. Direktive CRD IV ni članak 2.c stavak 1.b prva rečenica točka 1. KWG-a ne sadržavaju definiciju kriterija dostojnosti ili popis postupanja koja mogu ulaziti u područje primjene navedenog pojma. To podrazumijeva da nadležna tijela u svakom pojedinačnom slučaju ispituju poštuje li dioničar koji želi steći kvalificiran udio u kreditnoj instituciji taj kriterij, uzimajući u obzir relevantne činjenice, razloge na kojima počiva navedeni kriterij i ciljeve koje se tim kriterijem nastoje postići.

252 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, prilikom tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst te ciljeve propisa kojeg je ona dio (vidjeti u tom smislu presudu od 7. lipnja 2005., VEMW i dr., C-17/03, EU:C:2005:362, t. 41. i navedenu sudsku praksu).

253 Izraz „dostojan” prema uobičajenom značenju znači „tko je vrijedan poštovanja” ili „čiji je ugled općepoznat”. Takva definicija, koja osobito upućuje na mišljenje javnosti, ne isključuje da dostojnost osobe ovisi o njezinu stručnom znanju (presuda od 10. srpnja 2024., PH i dr./ESB, T-323/22, EU:T:2024:460, t. 363.).

254 Što se tiče konteksta tog kriterija, valja uzeti u obzir činjenicu da se u uvodnoj izjavi 8. Direktive 2007/44 pojašnjava da „ugled predloženog stjecatelja” treba uzeti u obzir ne samo poštenje predloženog stjecatelja nego i njegovo stručno znanje. To je relevantno u ovom predmetu jer je člankom 5. stavkom 3. Direktive 2007/44 uveden članak 19.a stavak 1. Direktive 2006/48, koji je kasnije postao članak 23. stavak 1. Direktive CRD IV. Ta dvostruka ocjena poštenja i stručnog znanja omogućuje postizanje ciljeva iz članka 23. stavka 1. Direktive CRD IV, odnosno procjenu prikladnosti predloženog stjecatelja, kako bi se osiguralo dobro i razborito upravljanje kreditnom institucijom.

255 U točki 10.1. Zajedničkih smjernica objašnjava se i da bi procjena dostojnosti predloženog stjecatelja trebala obuhvaćati njegovo poštenje i stručno znanje.

256 Stoga kriterij dostojnosti naveden u članku 23. stavku 1. Direktive CRD IV treba tumačiti na način da uključuje procjenu stručnog znanja predloženog stjecatelja (presuda od 10. srpnja 2024., PH i dr./ESB, T-323/22, EU:T:2024:460, t. 368.).

257 Iz toga slijedi da je ESB-ova dvostruka ocjena u pobijanoj odluci u skladu s pravnim okvirom primjenjivim u ovom slučaju.

258 Činjenica da se u KWG-u izričito ne navodi taj kriterij ne znači da je ESB počinio pogrešku koja se tiče prava time što je proveo dvostruku ocjenu tužiteljičina stručnog znanja i poštenja.

259 Naime, ustaljena je sudska praksa da su prilikom primjene nacionalnog prava nacionalni sudovi obvezni svoje tumačenje u najvećoj mogućoj mjeri uskladiti s tekstom i svrhom predmetne direktive kako bi ostvarili njome propisani rezultat. Obveza usklađenog tumačenja nacionalnog prava inherentna je sustavu UFEU-u jer omogućuje nacionalnim sudovima da osiguraju, u okviru

svojih nadležnosti, potpunu učinkovitost prava Unije prilikom rješavanja sporova koji se pred njima vode (vidjeti presude od 19. siječnja 2010., Kücükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, t. 48. i navedenu sudsku praksu i od 24. siječnja 2012., Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, t. 24. i navedenu sudsku praksu; vidjeti po analogiji i presudu od 24. lipnja 2019., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, t. 55., 57. i 58.). Ista se obveza u načelu primjenjuje, na temelju odredbi članka 4. stavka 3. prvog podstavka Uredbe o SSM-u, na ESB i, u okviru nadzora zakonitosti njegova djelovanja, na Opći sud, koji moraju u najvećoj mogućoj mjeri tumačiti i primjenjivati unutarnje pravo kojim se prenosi direktiva na način koji je u skladu s tom direktivom (vidjeti u tom smislu presudu od 15. srpnja 2025., ESB i Komisija/Corneli, C-777/22 P i C-789/22 P, EU:C:2025:580, t. 135. i 137.).

260 Ako se tumači na taj način, KWG nije u suprotnosti sa Zajedničkim smjernicama. Naime, na temelju teksta članka 2.c stavka 1.b prve rečenice točke 1. KWG-a ne može se isključiti da se prilikom ispitivanja dostojnosti predloženog stjecatelja uzima u obzir njegovo stručno znanje (presuda od 10. srpnja 2024., PH i dr./ESB, T-323/22, EU:T:2024:460, t. 367.). Iz toga slijedi da prvi tužiteljičin prigovor treba odbiti.

261 Svojim drugim prigovorom tužiteljica osporava ESB-ovu ocjenu njezina stručnog znanja.

262 Uvodno valja podsjetiti na to da je pobijana odluka akt o bonitetnom nadzoru kreditne institucije koji je donio ESB, koji u tom pogledu raspolaže širokom marginom prosudbe, te da sudski nadzor koji sud Unije mora provesti nad osnovanosti razloga odluke poput pobijane odluke ima za cilj, među ostalim, provjeriti da se ta odluka ne temelji na materijalno netočnim činjenicama i je li zahvaćena pogreškom koja se tiče prava ili očitom pogreškom u ocjeni (vidjeti točke 192. i 194. ove presude).

263 Iz točke 2.12. podtočaka i. do v. pobijane odluke proizlazi da tužiteljica ne ispunjava kriterij koji se odnosi na stručno znanje, u okolnostima koje je ESB utvrdio u pogledu preuzimanja kontrole ciljnog društva.

264 U Zajedničkim smjernicama navodi se što je obuhvaćeno kriterijem stručne sposobnosti.

265 U skladu s točkom 10.3. Zajedničkih smjernica, pri procjeni stručnog znanja trebalo bi uzeti u obzir utjecaj predloženog stjecatelja na ciljno društvo. To znači da bi, u skladu s načelom proporcionalnosti, potrebni uvjeti sposobnosti trebali biti manji za predložene stjecatelje koji ne mogu imati ili se obvežu da neće imati znatan utjecaj na ciljno društvo.

266 U skladu s točkom 10.23. Zajedničkih smjernica, stručno znanje predloženog stjecatelja obuhvaća upravljačku sposobnost (u daljnjem tekstu: upravljačka nadležnost) te sposobnost u području financijskih djelatnosti koje obavlja ciljno društvo (u daljnjem tekstu: tehnička sposobnost).

267 U točki 10.24. Zajedničkih smjernica pojašnjava se, osim toga, da se ovlast upravljanja može temeljiti na prethodnom iskustvu predloženog stjecatelja u području stjecanja i upravljanja udjelima u društvima te se mora potvrditi pažnja dobrog stručnjaka i briga za poštovanje primjenjivih pravila predloženog stjecatelja.

268 U točki 10.25. Zajedničkih smjernica pojašnjava se da se tehnička sposobnost može temeljiti na prethodnom iskustvu predloženog stjecatelja u području poslovanja i upravljanja financijskim institucijama, kao većinskog dioničara ili osobe koja stvarno upravlja poslovanjem financijskog društva.

269 U točki 10.29. Zajedničkih smjernica pojašnjava se da su u slučaju značajnog utjecaja zahtjevi u pogledu tehničke stručnosti važniji.

270 U ovom se slučaju pobijanom odlukom pojašnjavaju kriteriji korišteni za analizu tužiteljičina stručnog znanja. Tako se spominju upravljačka i tehnička sposobnost te njihove definicije (točka 2.12. podtočka ii. pobijane odluke) i činjenica da su, u slučaju značajnog utjecaja, zahtjevi povezani s tehničkom sposobnošću važniji (točka 2.12. podtočka iii. pobijane odluke).

271 Iz točke 1.10. pobijane odluke proizlazi da je tužiteljica dokazala da je završila sveučilišni i doktorski studij poslovnog upravljanja te da ima trinaestogodišnje radno iskustvo u području nekretnina, koje je prekinuto 2006. zbog obiteljskih razloga. Od 2014. volontira za dobrotvorne organizacije, ali nema radno iskustvo u bankarskom sektoru.

272 U točki 2.12. podtočki iv. pobijane odluke ESB osobito ističe da tužiteljica nema stručna znanja koja se traže za stjecanje kontrolnog kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji. Nema iskustva u bankarskom i financijskom sektoru, koji je vrlo reguliran, nije imala profesionalno iskustvo u posljednjih šesnaest godina te nije dostavila dokaze o sposobnostima koje se zahtijevaju za obavljanje djelatnosti stjecanja ili upravljanja udjelima.

273 U točki 2.12. podtočki v. pobijane odluke ESB također ističe da je tužiteljičina nedovoljna stručnost i dalje problematična, unatoč postojanju dvaju opunomoćenika za ostvarivanje prava glasa društva MWB 1 u društvu Warburg Gruppe. Iako BaFin zasad ima namjeru zadržati te opunomoćenike, čak i u slučaju da se provede predloženo stjecanje, ESB naglašava da tužiteljica namjerava preuzeti sve udjele svojeg supruga u društvu MWB 1 i da se u takvom slučaju ne može jamčiti da će opunomoćenici biti zadržani.

274 Tužiteljica tvrdi da ESB ne može zaključiti da će steći kontrolu nad ciljnim društvom i posljedično zahtijevati povećane tehničke sposobnosti. ESB ne može smatrati da je tužiteljica nesposobna upravljati svojim sudjelovanjem uz potporu izvršnog odbora, nadzornog odbora i vanjskih savjetnika, osim ako diskriminira.

275 Valja istaknuti da tužiteljica ne osporava činjenične elemente koji se odnose na njezine sposobnosti, koje je ESB iznio.

276 Tužiteljica osporava razinu ESB-ova zahtjeva jer smatra da neće steći kontrolu nad ciljnim društvom.

277 Međutim, ESB je smatrao da bi tužiteljica stekla kvalificirani udio u kontroli u ciljnom društvu, a ta ocjena nije zahvaćena očitom pogreškom. Na temelju toga ESB je u točki 2.12. podtočki iii. pobijane odluke smatrao da je u slučaju stjecanja kontrole zahtjev tehničke sposobnosti povećan, a da pritom nije istovjetan zahtjevu koji se primjenjuje na glavnog direktora kreditne institucije. Slijedom toga, naglašava da imatelj kvalificiranog udjela, koji nije odgovoran za svakodnevno upravljanje kreditnom institucijom, mora na odgovarajući način poznavati prava i pravne obveze kontrolnog dioničara u kreditnoj instituciji na temelju prava društava i prava nadzora banaka.

278 Iz toga slijedi da razina sposobnosti koju zahtijeva ESB nije pogrešna, s obzirom na primjenjivi pravni okvir, tumačen s obzirom na Zajedničke smjernice.

279 ESB također nije počinio očitu pogrešku u ocjeni kada je smatrao da tužiteljica, unatoč svojem prethodnom obrazovanju i profesionalnom iskustvu, nije imala potrebnu razinu stručnosti, osobito uzimajući u obzir njezinu profesionalnu neaktivnost tijekom posljednjih šesnaest godina i činjenicu da nikada nije bila aktivna u bankarskom sektoru.

280 Stoga valja odbiti tužiteljičin drugi prigovor.

281 Budući da su odbijeni tužiteljičini argumenti kojima se nastoji poništiti ESB-ova ocjena njezina stručnog znanja, ESB-ov zaključak u pogledu njezine dostojnosti i dalje je valjan, neovisno o odgovoru Općeg suda na njezine prigovore koji se odnose na kriterij poštenja. Međutim, radi dobrog sudovanja, Opći sud smatra svrsishodnim ispitati kriterij povezan s poštenjem tužiteljice.

282 Svojim trećim prigovorom tužiteljica osporava pobijanu odluku u dijelu u kojem se njome utvrđuje da ne ispunjava kriterij poštenja. Ona u tom smislu tvrdi da njezino poštenje treba ispitati s obzirom na njezino prošlo ponašanje, a ne s obzirom na ponašanje njezina supruga, te osporava zaključak o utjecaju koji on ima na nju. Kriterij dostojnosti iz članka 23. Direktive CRD IV prenesen je u njemačko pravo člankom 2.c stavkom 1.b prvom rečenicom točkom 1. KWG-a (vidjeti točke 248. i 249. ove presude).

283 U skladu s točkom 10.10. Zajedničkih smjernica, zahtjevi u pogledu poštenja podrazumijevaju, ali nisu ograničeni na nepostojanje „negativnih evidencija”.

284 U točki 10.13. Zajedničkih smjernica navode se čimbenici koji bi trebali biti posebno uzeti u obzir, uključujući svaku osudu ili kazneni progon za kaznena djela (posebno sva kaznena djela predviđena zakonima kojima se uređuju bankovne, financijske, vrijednosne papire i osiguranje ili koja se odnose na tržišta vrijednosnih papira ili platne instrumente; sva kaznena djela poput zlouporabe povjerenja, prijevare ili financijskih kaznenih djela, uključujući pranje novca i financiranje terorizma, manipuliranje tržištem, trgovanje na temelju povlaštenih informacija, lihvarstvo i korupciju; sva porezna kaznena djela; sve druge povrede zakona o trgovačkim društvima, stečaju, nesolventnosti ili zaštiti potrošača), svaki relevantni zaključak proizašao iz terenskih provjera, istraga ili mjera prisilnog izvršenja, u mjeri u kojoj se izravno ili neizravno odnose na predloženog stjecatelja, svaku relevantnu provedbenu mjeru koju je donijelo drugo regulatorno ili profesionalno tijelo u slučaju nepoštovanja bilo koje relevantne odredbe te sve druge informacije iz vjerodostojnih i pouzdanih izvora koje su relevantne u tom kontekstu.

285 U točki 10.14. Zajedničkih smjernica pojašnjava se da nadležna tijela ne bi trebala smatrati da je izostanak kaznenog progona ili kaznene presude ili upravne mjere i izvršenja dovoljan dokaz poštenja predloženog stjecatelja, posebno ako navodi o kaznenom ponašanju i dalje postoje.

286 Na temelju članka 2.c stavka 1.b prve rečenice točke 1. KWG-a stjecanje kvalificiranog udjela može se zabraniti ako predloženi stjecatelj „iz drugih razloga [osim zbog toga što nije pouzdan] ne ispunjava zahtjeve potrebne za osiguranje dobrog i razboritog upravljanja institucijom”.

287 Kao što to proizlazi iz uvodne izjave 22. Uredbe o SSM-u i članka 23. stavka 1. Direktive CRD IV, cilj je procjene dostojnosti dioničara kreditnih institucija osigurati dobro i razborito upravljanje tim institucijama, kvalitetu i financijsku stabilnost vlasnika kreditnih institucija te na taj način osigurati očuvanje i stabilnost financijskog sustava unutar Unije i u svakoj državi članici.

288 Također treba naglasiti da je svaka procjena na temelju članka 23. Direktive CRD IV prospektivna (vidjeti po analogiji presudu od 7. prosinca 2022., PNB Banka/ESB, T-330/19, EU:T:2022:775, t. 114.) i mora omogućiti sprečavanje nastanka prijetnji stabilnosti kreditnih institucija te, općenitije, financijskom sustavu unutar Unije i u svakoj državi članici.

289 U tom zakonodavnom kontekstu, u točki 10.21. Zajedničkih smjernica naglašava se da nadležno tijelo može uzeti u obzir poštenje i dostojnost svake osobe povezane s predloženim stjecateljem, odnosno svaku osobu koja je ili se čini da je u bliskom obiteljskom ili profesionalnom odnosu s predloženim stjecateljem. Naposljetku, iz sudske prakse proizlazi da Direktiva CRD IV, kako je prenesena u njemačko pravo, ne isključuje da nepostojanje dostojnosti predloženog stjecatelja može proizlaziti iz njegovih odnosa s trećom osobom. Naime, nije isključeno da poslovni ili osobni odnosi koje je predloženi stjecatelj odabrao mogu izazvati sumnje u pogledu njegova poštenja i imati negativne posljedice na cilj dobrog i razboritog upravljanja predmetnom kreditnom institucijom, kao što je to nedavno presudio Opći sud (presuda od 10. srpnja 2024., PH i dr./ESB, T-323/22, EU:T:2024:460, t. 325. i 326. (neobjavljena)).

290 Upravo s obzirom na taj pravni okvir valja utvrditi je li ESB počinio pogrešku koja se tiče prava ili očitu pogrešku u ocjeni u svojoj analizi tužiteljičina poštenja.

291 U ovom slučaju iz točke 2.6. pobijane odluke proizlazi da je ESB, nakon što je iznio odredbe na kojima je utemeljio svoju ocjenu, naveo da postupci kvalificiranog udjela služe jamčenju dobrog upravljanja institucijama i cjelokupne financijske stabilnosti. Loše upravljanje kreditnim institucijama može dovesti do financijske nestabilnosti i imati ozbiljniji učinak na financijska tržišta i šire. S rizicima povezanima s bankarskim djelatnostima potrebno je postupati s oprezom te stoga zahtijevaju više standarde u pogledu sposobnosti kvalificiranih dioničara. Naime, prema mišljenju ESB-a, cilj je postupka kvalificiranog udjela zajamčiti da samo odgovarajući dioničari mogu imati znatan utjecaj na upravljanje bankom te ih stoga treba ocijeniti s obzirom na relevantne kriterije. Činjenica da se neodgovarajućoj trećoj osobi omogućuje izvršavanje utjecaja opravdava zaključak da sam predloženi stjecatelj ne želi ili ne može stvoriti preduvjete za dobro i razborito upravljanje ciljnim društvom.

292 ESB u točki 2.7. pobijane odluke također podsjeća na to da je procjena dostojnosti predloženog stjecatelja *ex ante* procjena i nužno podrazumijeva predviđanje budućeg ponašanja predloženog stjecatelja. Činjenice moraju upućivati na apstraktnu opasnost, odnosno vjerojatnost namjeravane povrede.

293 Na temelju tih razmatranja ESB je u točki 2.8. pobijane odluke naveo, kao prvo, da je BaFin 2019. proveo ponovnu procjenu tužiteljičina supruga, tako da ESB ima vrlo ozbiljne sumnje u pogledu njegove dostojnosti, kao drugo, da se čini da je tužiteljica financijski ovisna o svojem suprugu, kao treće, da nema nikakvo iskustvo u bankarstvu i, kao četvrto, da je također otvoreno priznala da traži mišljenje svojeg supruga, s kojim će biti stranka sporazuma o zajedničkom pothvatu. ESB iz toga zaključuje da postoje ozbiljne sumnje u pogledu činjenice da će nakon predloženog stjecanja tužiteljičin suprug, koji nije dostojan, imati znatan utjecaj na ciljno društvo preko tužiteljice.

294 Kao prvo, tužiteljica tvrdi da za ocjenu kriterija poštenja valja uzeti u obzir prijašnje ponašanje predloženog stjecatelja. Obiteljska veza s osobom čija se dostojnost osporava nije dovoljna da bi se opravdala primjena mjera neovisno o osobnom ponašanju dotične osobe. ESB je donio pobijanu odluku uzimajući u obzir samo dostojnost tužiteljičina supruga, a da nju nije pojedinačno ocijenio.

295 Tužiteljica odbija ESB-ovu analizu prema kojoj je ona financijski ovisna o svojem suprugu jer je takva analiza pogrešna. Činjenica da se s njim savjetuje ne znači da tužiteljica ne može donijeti neovisnu odluku u skladu sa zakonom i moralnim načelima. Smatra da je također pogrešno što ESB nije uzeo u obzir ni želju njezina supruga da otiđe u mirovinu ni njezinu volju da djeluje neovisno.

296 Što se tiče tužiteljičinih argumenata koji se odnose na mogućnost uzimanja u obzir dostojnosti njezina supruga, valja istaknuti da, na temelju Zajedničkih smjernica i sudske prakse navedene u točki 289. ove presude, ESB prilikom ocjene dostojnosti predloženog stjecatelja može uzeti u obzir poštenje i dostojnost osobe koja je u bliskom obiteljskom odnosu s tim kandidatom, kao u ovom slučaju tužiteljičin suprug.

297 Iz toga slijedi da analiza dostojnosti tužiteljičina supruga može biti dio ocjene njezina poštenja. Stoga treba odbiti tužiteljičine argumente kojima se nastoji utvrditi suprotno.

298 Što se tiče tužiteljičinih argumenata kojima se nastoji utvrditi da bračna veza s njezinim suprugom ne znači da on ima utjecaj na nju, valja naglasiti sljedeće.

299 Kao prvo, u točki 10.21. Zajedničkih smjernica izričito se upućuje na usku obiteljsku vezu kao element koji se može upotrijebiti za definiranje osoba čije se poštenje i dostojnost uzimaju u obzir pri procjeni predloženog stjecatelja.

300 Međutim, tužiteljica ne poriče tu vezu i ne tvrdi da to nije uska veza u smislu Zajedničkih smjernica.

301 Kao drugo, ESB se oslonio na okolnosti koje nisu ograničene samo na bračnu vezu koja tužiteljicu povezuje s njezinim suprugom.

302 U točki 2.10. pobijane odluke naglašava se da bi tužiteljica trebala steći samo 0,01 % kapitala društva MWB 1 te da stoga neće sudjelovati u njegovu poslovnom uspjehu. Tužiteljičin suprug, koji drži 12,49 % kapitala društva MWB 1 i ostvaruje plodouživanje na 87,5 % udjela društva FMWV u društvu MWB 1, dobit će eventualnu raspodijeljenu dobit. Iz iste točke proizlazi da tužiteljica ne raspolaže redovitim prihodima. Osim novčanih sredstava koja proizlaze iz prodaje nekretnine, velik dio njezine neto imovine potječe iz udjela koji financira društvo čiji je glavni direktor njezin suprug.

303 ESB smatra da ta financijska veza, zajedno s nepostojanjem tužiteljičinih redovitih prihoda, upućuje na to da ona financijski ovisi o svojem suprugu. Dodaje da ništa ne upućuje na to da bi se tužiteljičina financijska situacija mogla promijeniti u budućnosti ako bi, na primjer, bili potrebni dodatni doprinosi u kapital. Naposljetku dodaje da se može pretpostaviti da će osoba koja osigurava financijska sredstva također nastojati zadržati utjecaj na odluke donesene u vezi s tim ulaganjem. Prema ESB-ovu mišljenju, ti razlozi izazivaju ozbiljne sumnje u pogledu činjenice da će se tužiteljičin suprug suzdržati od pokušaja da utječe na način izvršavanja njezinih glasačkih prava.

304 U točki 2.11. pobijane odluke ESB pojašnjava da je tužiteljica izrazila namjeru da uzme u obzir savjete svojeg supruga. Također naglašava da tužiteljica, iako obrazovana, nije radila tijekom posljednjih šesnaest godina, nema nikakvo bankarsko iskustvo i prethodno nije bila uključena u upravljanje ciljnim društvom ili u njegovo dioničarstvo. Naposljetku, smatra da će tužiteljičin

suprug nastojati na nju utjecati tijekom rasprava koje se vode u okviru sporazuma o udruživanju, u koji se tužiteljica treba uključiti nakon predloženog stjecanja, uzimajući u obzir njegove interese koje zadržava u ciljnom društvu i nedostatak tužiteljičina bankarskog iskustva.

305 U točki 2.12. pobijane odluke ESB smatra da ni prisutnost opunomoćenikâ ne dovodi do drukčijeg zaključka. Potonji ostvaruju glasačka prava u društvu Warburg Gruppe na ugovornoj osnovi, ali nisu ni pravni ni gospodarski vlasnici predmetnih dionica. Pravni i gospodarski vlasnik tih dionica ostaje društvo MWB 1, koje će biti pod kontrolom tužiteljice. Usto, ESB ističe da je jednog od ta dva opunomoćenika tužiteljičin suprug imenovao jedinim glavnim direktorom društva MWB 1 kojem on isključivo odgovara. Stoga nije zajamčena neovisnost tog opunomoćenika od tužiteljičina supruga pri ostvarivanju glasačkih prava društva MWB 1 u društvu Warburg Gruppe.

306 Kao treće, tužiteljica tvrdi, s jedne strane, da ne ovisi o svojem suprugu jer ima osobnu imovinu i lako može pronaći posao.

307 Valja utvrditi da se tim tvrdnjama nastoji dokazati da bi se mogla uzdržavati.

308 Međutim, ESB-ova analiza iz pobijane odluke ima za cilj utvrditi da je tužiteljica ovisna o svojem suprugu kako bi donijela dodatni kapital ciljnom društvu. Tužiteljica ne dovodi u pitanje tu analizu.

309 Stoga valja odbiti te argumente.

310 S druge strane, tužiteljica tvrdi da neće tražiti samo mišljenje svojeg supruga i da će moći donositi samostalne odluke. ESB je iskrivio izjave koje je tužiteljica dala tijekom upravnog postupka, navedene u svojoj replici, o namjeri da se savjetuje sa svojim suprugom.

311 Valja utvrditi da tužiteljica ne dovodi u pitanje činjenice koje je iznio ESB ni njegove zaključke, u dijelu u kojem najprije tvrdi da razgovori u okviru sporazuma o udruživanju nisu upućivali na „nedopušteni utjecaj”, zatim, da nisu postojale indicije koje bi upućivale na to da ona ne iskorištava društvo MWB 1 i svoja glasačka prava u društvu Warburg Gruppe u skladu sa zakonom, bonitetnim zahtjevima i moralnim načelima te, naposljetku, da je njezin suprug namjeravao otići u mirovinu s obzirom na svoju stariju dob.

312 Tužiteljičine izjave tijekom upravne faze također ne pobijaju ESB-ovu analizu jer iz nje proizlazi da tužiteljica nije isključila mogućnost savjetovanja sa svojim suprugom, s obzirom na to da je ona samo izrazila svoju namjeru slušanja drugih dionika kako bi stekla mišljenje.

313 Tužiteljičinim argumentom da je ESB iskrivio zaključak BaFina prema kojem neovisnost opunomoćenika nije dovedena u pitanje, pod pretpostavkom da je osnovan, ne može se pobiti argument ESB-a o utjecaju tužiteljeva supruga na nju. U svakom slučaju, kao što to tvrdi ESB, moguće je da se imenovanje tih dvaju opunomoćenika ne zadrži na neodređeno vrijeme, osobito u slučaju da tužiteljica stekne sve udjele svojeg supruga u društvu MWB 1, kao što je to njezina namjera.

314 Prema tome, valja odbiti te tužiteljičine argumente.

315 Kao drugo, tužiteljica tvrdi da ESB-ove ozbiljne sumnje u dostojnost njezina supruga nisu relevantne te se poziva na pretpostavku nedužnosti, na temelju koje obična optužnica ne može dovesti u pitanje dostojnost predloženog stjecatelja. Ocjena nedostojnosti predloženog stjecatelja trebala bi se temeljiti na konkretnim dokazima. ESB je uzeo u obzir samo kaznenu istragu protiv njezina supruga koja uostalom nije dovela do osuđujuće presude.

316 Osim toga, pobijana odluka temelji se na zastarjelim informacijama koje je BaFin prikupio 2019., a da pritom nije uzeo u obzir bonitetnu procjenu koju je BaFin proveo 2022.

317 U ovom slučaju, u točki 2.8. pobijane odluke navodi se da je BaFin 2019. ponovno procijenio tužiteljičina supruga.

318 U točki 1.7. pobijane odluke objašnjava se da je BaFin 2019. pokrenuo nadzorni postupak kako bi suspendirao prava glasa tužiteljičina supruga u ciljnom društvu zbog njegove odgovornosti za sudjelovanje tog društva u transakcijama „com/ex” između 2007. i 2011. BaFin je u okviru svojeg kontinuiranog nadzora ocijenio uključenost tužiteljičina supruga i osobe A u navodnom sudjelovanju ciljnog društva u navedenim operacijama. Smatrao je da su potonji nedostojni te je 2019. pripremio nadzorne mjere čiji je cilj bio povlačenje njihovih mandata za sudjelovanje u nadzornom odboru ciljnog društva i ograničavanje njihova utjecaja na ciljno društvo, među ostalim, suspenzijom njihovih glasačkih prava u društvu Warburg Gruppe, koja su bila povjerena opunomoćenicima. Tijekom razdoblja saslušanja tužiteljičin suprug i osoba A pristali su dobrovoljno dati ostavke na svoje mandate kao članovi nadzornog odbora ciljnog društva te su imenovali opunomoćenike za ostvarivanje svojih glasačkih prava u društvu Warburg Gruppe. BaFin je smatrao da je imenovanje tih opunomoćenika dovoljno da bi se ograničio utjecaj tih dvaju glavnih neizravnih dioničara ciljnog društva te nije nastavio s provedbom prethodno navedenih mjera nadzora.

319 U točki 1.8. pobijane odluke također je navedeno da se u Odluci SREP iz 2021. koju je donio BaFin navodilo da su neizravni vlasnici ciljnog društva bili neprimjereni te da su i dalje imali utjecaj na ciljno društvo, unatoč imenovanju opunomoćenika. Usto, u okviru te procjene smatralo se da elementi opravdavaju pretpostavku prema kojoj je uključivanje ciljnog društva u grupu društava povezanih s tužiteljičinim suprugom i osobom A spriječilo učinkovit nadzor u prošlosti, navodeći sukobe interesa, sumnjive aktivnosti unutar grupe društava te rizik od moguće koncentracije.

320 Iz analize pobijane odluke proizlazi da je ESB uzeo u obzir relevantne činjenične elemente na temelju članka 23. stavka 1. Direktive CRD IV, članka 2.c stavka 1.b prve rečenice točke 1. KWG-a i Zajedničke smjernice. Naime, u pobijanoj odluci se spominju „negativne evidencije” u pogledu tužiteljičina supruga, u smislu točke 10.10. navedenih smjernica.

321 Tužiteljičini argumenti ne mogu dovesti u pitanje tu ESB-ovu ocjenu.

322 Kao prvo, tužiteljica se poziva na pretpostavku nedužnosti i tvrdi da obična kaznena istraga, koja nije dovela do osuđujuće presude, nije dovoljna da bi se smatralo da njezin suprug nije dostojan.

323 Međutim, prije svega, kao što to tvrdi ESB, pobijana odluka ne temelji se samo na kaznenoj istrazi protiv tužiteljičina supruga.

324 Nadalje, iz točke 10.14. Zajedničkih smjernica proizlazi da nadležna tijela ne bi trebala smatrati da izostanak kaznenog progona, osuđujuće kaznene presude ili upravne mjere kao takav predstavlja dovoljan dokaz poštenja predloženog stjecatelja.

325 Naposljetku, ne može se smatrati da je ESB povrijedio pretpostavku nedužnosti tužiteljičina supruga jer, s jedne strane, nije naveo njegovu krivnju u okviru kaznenog progona i, s druge strane, nije temeljio svoju ocjenu na njegovoj eventualnoj kaznenoj krivnji.

326 Stoga valja odbiti te tužiteljičine argumente.

327 Kao drugo, tužiteljica tvrdi da se pobijana odluka temelji na zastarjelim informacijama koje je BaFin prikupio 2019., a da pritom nije uzeo u obzir činjenicu da je njezin suprug odgovorio na BaFinovu zabrinutost i da je želio prenijeti ciljno društvo svojoj djeci i supruzi. Tužiteljica osporava to što ESB nije uzeo u obzir djelovanja njezina supruga u interesu ciljnog društva. Naposljetku ističe da ESB nije uzeo u obzir bonitetnu procjenu koju je BaFin proveo 2022., a koja ne dokazuje da je njezin suprug mogao izravno utjecati na opunomoćenike ili povrijediti obvezu nedavanja uputa za glasovanje.

328 Valja utvrditi, s jedne strane, da tužiteljica argumentima navedenima u točki 327. ove presude ne dovodi u pitanje činjenične elemente koje je ESB uzeo u obzir, nego navodi nove elemente koji bi mogli upućivati na to da njezin suprug više nije nedostojan. U točki 10.10. Zajedničkih smjernica navodi se da ESB mora uzeti u obzir postojanje „negativnih zapisa”. Ono mora provesti sveobuhvatnu analizu ponašanja predmetne osobe, pri čemu postojanje novih okolnosti ili postupanja koji svjedoče o njezinoj želji da ponovno postane dostojna ne znači nužno da ESB mora zaključiti da je ta osoba doista dostojna.

329 S druge strane, elementi koje je tužiteljica navela u okviru te argumentacije ne mogu dovesti u pitanje elemente koje je ESB uzeo u obzir u okviru svojeg ispitivanja. Uostalom, u prijedlogu odluke BaFina od 4. travnja 2023. upućuje se na bonitetnu procjenu provedenu 2022. bez dodatnih pojašnjenja. U tom pogledu valja podsjetiti na to da je Odluka SREP iz 2022. donesena nakon pobijane odluke, tako da je ne treba uzeti u obzir prilikom ocjene njezine zakonitosti. U svakom slučaju, BaFin tvrdi da se i dalje pretpostavlja nedostojanost tužiteljičina supruga.

330 Tužiteljičina argumentacija stoga nije dovoljna kako bi se dokazalo da se pobijana odluka temelji na materijalno netočnim činjenicama ili da je zahvaćena pogreškom koja se tiče prava ili očitom pogreškom u ocjeni.

331 Iz toga slijedi da valja odbiti tu tužiteljičinu argumentaciju.

332 Slijedom toga, prvi dio petog tužbenog razloga, koji se odnosi na poštenje tužiteljice, također treba odbiti.

333 Podsjeća se da se nadležno tijelo može protiviti predloženom stjecanju ako postoje opravdani razlozi za to na temelju jednog ili više kriterija iz članka 23. stavka 1. Direktive CRD IV.

334 Prema tome, budući da je utvrđeno da predloženo stjecanje može biti zabranjeno s obzirom na kriterij dostojnosti, kao što to proizlazi iz analize prvog dijela petog tužbenog razloga, Opći sud ne treba ispitati druge dijelove tog tužbenog razloga, koji se odnose na druge kriterije procjene koje ESB navodi u pobijanoj odluci.

Šesti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi Povelje

335 Tužiteljica navodi da je pobijanom odlukom više puta povrijeđena Povelja.

336 Najprije, pobijanom odlukom povrijeđeni su članak 7. (koji se odnosi na poštovanje privatnog i obiteljskog života), članak 9. (koji se odnosi na pravo na stupanje u brak i pravo na osnivanje obitelji) i članak 33. (koji se odnosi na obiteljski i profesionalni život) Povelje jer tužiteljica nije dostojna samo na temelju svojeg braka i činjenice da je u potpunosti ovisna o svojem suprugu. Nadalje, time što se pobijanom odlukom ne uzimaju u obzir ciljevi koje je tužiteljica nastojala postići prilikom predloženog stjecanja i oslanjajući se na predrasudu također je povrijeđen članak 21. (koji se odnosi na nediskriminaciju) Povelje. Usto, ESB je povrijedio članak 48. (koji se odnosi na pretpostavku nedužnosti i pravo na obranu) Povelje jer je zaključio da tužiteljičin suprug nije dostojan, što dovodi do toga da se i za tužiteljicu smatra da nije dostojna. Naposljetku, pobijanom se odlukom povrijedio članak 17. Povelje (koji se odnosi na pravo vlasništva) jer bi dovela do prijenosa ciljnog društva izvan obitelji Warburg, osim ako se pretpostavi da je tužiteljičin suprug preminuo.

337 ESB osporava svaku povredu Povelje.

338 Što se tiče navodne povrede članka 21. Povelje, valja podsjetiti na to da prema ustaljenoj sudskoj praksi, na temelju članka 21. prvog stavka Statuta Suda Europske unije, primjenjivog na postupak pred Općim sudom u skladu s člankom 53. prvim stavkom tog statuta i članka 76. točke (d) Poslovnika, tužba mora sadržavati predmet spora, tužbene razloge i argumente te sažeti prikaz tih razloga. Ti elementi moraju biti dovoljno jasni i precizni kako bi se tuženiku omogućilo da pripremi obranu, a Općem sudu da odluči o tužbi, po potrebi i bez drugih podataka. Kako bi se zajamčila pravna sigurnost i dobro sudovanje, za dopuštenost tužbe potrebno je da bitni činjenični i pravni elementi na kojima se ona temelji na smislen i razumljiv način proizlaze iz sadržaja same tužbe (vidjeti rješenje od 17. studenoga 2020., González Calvet/SRB, T-257/20, neobjavljeno, EU:T:2020:541, t. 9. i navedenu sudsku praksu).

339 Tužiteljica tvrdi da se pobijana odluka temelji na predrasudi koju kvalificira kao „očitu” i koja ju je diskriminirala. Stoga ne pojašnjava u čemu se sastoji ta predrasuda pa čak ni na kojem se kriteriju temelji diskriminacija za koju smatra da je žrtvom s obzirom na članak 21. Povelje.

340 Slijedom toga, argument o postojanju zapreke vođenju postupka koji se temelji na članku 76. točki (d) Poslovnika, koji je istaknuo ESB, osnovan je, a dio koji se temelji na povredi članka 21. Povelje treba odbiti.

341 Što se tiče navodne povrede članaka 7., 9. i 33. Povelje, tužiteljica tvrdi da se ESB isključivo oslonio na njezine obiteljske veze sa svojim suprugom kako bi zaključio da ne ispunjava kriterij dostojnosti. U fazi replike dodaje da je ESB smatrao da je podređena svojem suprugu, zbog njezina statusa supruge, na temelju predrasuda.

342 Valja utvrditi da tužiteljičini navodi nisu osnovani, s obzirom na elemente koji su uzeti u obzir u ESB-ovoj analizi kriterija dostojnosti.

343 Naime, s jedne strane, ESB zaključuje da tužiteljica nema potrebno stručno znanje, neovisno o bračnoj vezi koja je povezuje s njezinim suprugom, kao što to proizlazi iz točaka 270. do 280. ove presude. S druge strane, ESB smatra da će tužiteljičin suprug moći utjecati na njezine odluke s obzirom na posebne okolnosti ovog slučaja, kao što to proizlazi iz točaka 301. do 304. ove presude.

344 Tužiteljica stoga nije dokazala da je pobijana odluka dovela do povrede članaka 7., 9. i 33. Povelje.

345 Što se tiče tužiteljičinih argumenata prema kojima je ESB povrijedio pretpostavku nedužnosti i prava obrane njezina supruga, zaštićene člankom 48. Povelje, valja podsjetiti na to da se na povredu subjektivnog prava može pozvati samo osoba čije je pravo navodno povrijeđeno, a ne treća osoba (vidjeti u tom smislu presudu od 1. ožujka 2023., Jushi Egypt for Fiberglass Industry/Komisija, T-540/20, EU:T:2023:91, t. 35. (neobjavljena) i navedenu sudsku praksu).

346 Budući da su pretpostavka nedužnosti i prava obrane subjektivna prava, tužiteljica se neosnovano poziva na povredu tih prava u odnosu na svojeg supruga, koji nije stranka u postupku.

347 U svakom slučaju, iz ispitivanja petog tužbenog razloga proizlazi da je ESB uzeo u obzir tužiteljičinu situaciju, a osobito njezine profesionalne vještine, kako bi se usprotivio predloženom stjecanju.

348 Stoga treba odbiti povredu pretpostavke nedužnosti i prava obrane na koju se poziva tužiteljica.

349 Što se tiče tužiteljičinih argumenata prema kojima pobijana odluka obvezuje obitelj Warburg da iziđe iz ciljnog društva i sprečava njegovo prenošenje na sljedeću generaciju, iako je ciljno društvo odavno prisutno u obitelji, što predstavlja povredu članka 17. Povelje, valja istaknuti da je pravo na vlasništvo subjektivno pravo. Pravo na koje se u ovom slučaju poziva tužiteljica jest pravo njezina supruga, koji nije stranka u postupku. Slijedom toga, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 345. ove presude, tužiteljica se neosnovano poziva na povredu članka 17. Povelje.

350 U svakom slučaju, pojašnjeno je da se člankom 17. stavkom 1. Povelje određuje da svatko ima pravo na vlasništvo nad svojom na zakonit način stečenom imovinom, koristiti je, njome raspolagati i ostaviti je u nasljedstvo.

351 Također valja podsjetiti na to da pravo na vlasništvo, zajamčeno tim člankom 17. stavkom 1. Povelje, nije apsolutno pravo i da njegovo ostvarenje može biti predmet ograničenja koja se mogu opravdati ciljevima od općeg interesa koje Unija slijedi (vidjeti presudu od 20. rujna 2016., Ledra Advertising i dr./Komisija i ESB, C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, t. 69. i navedenu sudsku praksu).

352 Slijedom toga, kao što to proizlazi iz članka 52. stavka 1. Povelje, ostvarivanje prava vlasništva može se ograničiti pod uvjetom da ta ograničenja stvarno odgovaraju ciljevima od općeg interesa i da, s obzirom na zadani cilj, ne predstavljaju neproporcionalno i neprihvatljivo uplitanje kojim se povređuje sâma bit tako zajamčenog prava (vidjeti presudu od 20. rujna 2016., Ledra Advertising i dr./Komisija i ESB, C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, t. 70. i navedenu sudsku praksu).

353 U tom pogledu valja istaknuti da kontrola kvalificiranih udjela odgovara cilju od općeg interesa koji Unija nastoji postići, odnosno cilju doprinosa očuvanju stabilnosti bankovnog sustava Unije, kao što to proizlazi iz točaka 192. i 287. ove presude.

354 U ovom se slučaju pobijanoj odluci protivi predloženo stjecanje, uzimajući u obzir činjenicu da tužiteljica ne ispunjava barem jedan od kriterija procjene iz članka 23. Direktive CRD IV i članka 2.c stavka 1.b prve rečenice točke 1. KWG-a.

355 Uzimajući u obzir cilj osiguranja stabilnosti bankovnog sustava u Uniji i činjenicu da predloženo stjecanje ne omogućuje da se zajamči dobro i razborito upravljanje ciljnim društvom, pobijana odluka ne predstavlja prekomjerno i neprihvatljivo uplitanje kojim se nanosi šteta samoj biti

prava vlasništva na koje se tužiteljica poziva. Ona se stoga ne može smatrati neopravdanim ograničenjem tog prava (vidjeti po analogiji presudu od 20. rujna 2016., Ledra Advertising i dr./Komisija i ESB, C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, t. 71. do 74.).

356 S obzirom na te okolnosti, valja odbiti tužiteljičine argumente koji se temelje na navodnoj povredi članka 17. stavka 1. Povelje.

357 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da šesti tužbeni razlog valja odbiti u cijelosti.

Sedmi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti

358 Tužiteljica tvrdi da je pobijanom odlukom povrijeđeno načelo proporcionalnosti, koje je temeljno načelo prava Unije sadržano u članku 5. stavku 4. UFEU-a.

359 Smatra da je ESB pogriješio što nije utvrdio štetu koja može proizaći iz predloženog stjecanja niti je odvagnuo tu štetu s ozbiljnim sumnjama koje je imao.

360 Tužiteljica također ističe da ESB nije predvidio mjere koje su manje nametljive od zabrane predloženog stjecanja, iako je za to imao mogućnost na temelju članka 2.c stavka 1.b treće rečenice KWG-a. Smatra da bi bilo prikladnije odobriti predloženo stjecanje, pri čemu bi to odobrenje bilo uvjetovano bonitetnim mjerama u pogledu ciljnog društva.

361 Tužiteljica također tvrdi da ESB nije primijenio odgovarajući i razmjerni standard za procjenu time što je pogrešno utvrdio da je stekla većinski udio u ciljnom društvu. BaFin i ESB stoga nisu imali pravo zahtijevati od tužiteljice da im dostavi poslovni plan ili dodatni plan u vezi s manjkom vlasničkog kapitala. ESB također nije mogao provesti strogu procjenu tužiteljičine financijske stabilnosti.

362 Naposljetku, tužiteljica tvrdi da je ESB zlouporabio ovlasti time što je obvezao obitelji Warburg da proda ciljno društvo s obzirom na sumnje u utaju poreza njezina supruga, koji zbog toga nije bio dostojan.

363 ESB odbija tužiteljičine navode.

364 Načelo proporcionalnosti zahtijeva da akti institucija Unije ne prelaze granice onog što je primjereno i nužno za ostvarenje legitimnih ciljeva koji se predmetnom uredbom nastoje postići, pri čemu je, kad je moguće odabrati između više prikladnih mjera, potrebno odabrati onu koja je najmanje ograničavajuća, a prouzročene nepovoljnosti ne smiju biti nerazmjerne ciljevima o kojima je riječ (presuda od 29. srpnja 2024., Koiviston Auto Helsinki/Komisija, C-697/22 P, EU:C:2024:641, t. 77.).

365 Ocjena proporcionalnosti mjere treba biti u skladu s poštovanjem margine prosudbe koja je možda priznata institucijama Unije prilikom njezina donošenja (vidjeti presudu od 8. svibnja 2019., Landeskreditbank Baden-Württemberg/ESB, C-450/17 P, EU:C:2019:372, t. 53. i navedenu sudsku praksu). Kao što je to pojašnjeno u točkama 192. i 193. ove presude, ESB raspolaže širokom marginom prosudbe. Tu okolnost stoga valja uzeti u obzir u okviru ispitivanja proporcionalnosti pobijane odluke.

366 U ovom slučaju točka 2.16. pobijane odluke sadržava analizu proporcionalnosti. U toj se točki najprije pojašnjavaju ciljevi kontrole kvalificiranih udjela, odnosno doprinos očuvanju stabilnosti bankovnog sustava osiguravanjem da samo zdrave kreditne institucije pravilno djeluju kako bi zaštitile deponente i navedene kreditne institucije od štetnog utjecaja bilo kojeg budućeg kvalificiranog dioničara, koji bi mogao narušiti poštovanje pravila. U istoj se točki nadalje navodi da tužiteljica ne ispunjava kriterije iz članka 2.c stavka 1.b KWG-a.

367 Osim toga, ESB u točki 2.16. pobijane odluke dodaje da pitanje može li druga transakcija omogućiti postizanje cilja predloženog stjecanja, odnosno zadržavanje ciljnih društava u obitelji Warburg, prelazi okvir ispitane transakcije.

368 Naime, na tužiteljici je da otkloni sumnje koje je ESB izrazio tijekom razdoblja procjene, prema potrebi, restrukturiranjem planirane transakcije. Međutim, nesporno je da tužiteljica nije ponudila transakciju alternativnu predloženoj transakciji.

369 ESB naposljetku u točki 2.16. pobijane odluke odbija jedini prijedlog koji je tužiteljica iznijela tijekom postupka procjene. Taj se prijedlog sastojao od toga da tužiteljica ostvaruje svoja glasačka prava u društvu Warburg Gruppe zajedno s jednim od zastupnika društva MWB 1 u trajanju od jedne godine.

370 Međutim, ESB smatra, kao prvo, da je BaFin namjeravao zadržati imenovanje dvaju opunomoćenika zaduženih za ostvarivanje glasačkih prava društva MWB 1 u društvu Warburg Gruppe, uključujući nakon predloženog stjecanja. Ta se okolnost stoga protivi tomu da tužiteljica može koristiti svoja glasačka prava, pojedinačno ili zajedno s punomoćnikom, u društvu Warburg Gruppe. Kao drugo, ESB smatra da ostvarivanje glasačkih prava društva MWB 1 u društvu Warburg Gruppe opunomoćenika nije trajno rješenje. Treće, ESB navodi da ima ozbiljne sumnje u neovisnost jednog od dvaju opunomoćenika zbog razloga izloženih u točki 2.12. pobijane odluke.

371 Time je ESB doista uzeo u obzir prijedlog koji je iznijela tužiteljica, ali mu se protivio, smatrajući ga neprikladnim. Tužiteljica stoga nije uspjela otkloniti sumnje koje je ESB izrazio tijekom razdoblja procjene restrukturiranjem planirane transakcije.

372 Međutim, tužiteljica tvrdi da je ESB mogao odobriti predloženo stjecanje, a zatim donijeti odgovarajuće nadzorne mjere u pogledu ciljnog društva. Međutim, taj argument nije relevantan.

373 S jedne strane, tužiteljica ne navodi nijednu odredbu prava Unije ili nacionalnog prava kojom se predviđa mogućnost da ESB donese odluku o izdavanju uvjetnog odobrenja (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 25. lipnja 2015., CO Sociedad de Gestión y Participación i dr., C-18/14, EU:C:2015:419, t. 34., 37., 38. i 46.).

374 S druge strane, kao što to tvrdi ESB, dopuštanje predloženog stjecanja pod uvjetom donošenja naknadnih bonitetnih mjera protivno je ciljevima, osobito preventivnim, koji se nastoje postići kontrolom kvalificiranih udjela i koji su navedeni, među ostalim, u točki 248. ove presude.

375 Naposljetku, tužiteljica smatra da je pobijana odluka neproporcionalna jer je ESB primijenio „pogrešan standard procjene” time što je utvrdio da je ona mogla imati prevladavajući utjecaj na ciljna društva.

376 Međutim, kao što je to istaknuto u okviru ispitivanja četvrtog tužbenog razloga, ESB nije uzeo u obzir materijalno netočne činjenice ili počinio očitu pogrešku u ocjeni kada je zaključio da bi tužiteljica trebala steći kontrolu nad ciljnim društvom nakon predloženog stjecanja.

377 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da sedmi tužbeni razlog treba odbiti.

378 Budući da su svi tužbeni razlozi koje je tužiteljica istaknula odbijeni, tužbu treba odbiti.

Troškovi

379 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika Suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

380 Budući da tužiteljica nije uspjela u postupku, valja joj naložiti, osim vlastitih troškova, i snošenje Komisijinih troškova, u skladu s Komisijinim zahtjevom.

Slijedom navedenoga,

OPĆI SUD (četvrto prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbija.

2. Osoba YH snosit će vlastite troškove, kao i troškove Europske središnje banke (ESB).

da Silva Passos Półtorak Rein

Pynnä Cassagnabère

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 19. studenoga 2025.

Potpisi